

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2023-3-006

(Soruşturma)

Karar Sayısı : 24-20/465-195

Karar Tarihi : 24.04.2024

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE

Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN,
Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Mehmet Mete BAŞBUĞ, Ahmet Buğra KAZAK, Çağan ÜNSAL,
Şenol SUAT, Selahattin Burak EKEN, Zeynep Özge AĞRI

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Resen

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Mot Grup Bilişim Ltd. Şti.

Temsilcisi: Av. Sadiye ÇELİK KARAMELEK

Hürriyet Mah. Mahmutbey Cad. No:1 Arıkan Dağlar İş Merkezi
Kat:4 Şirinevler, Bahçelievler/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 22.12.2022 tarihli ve 22-56/875-M(7) sayılı kararı ile Mot Grup Bilişim Ltd. Şti.nin yeniden satıcılarının satış fiyatlarını tespit etmek ve internet satışlarını kısıtlamak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespiti.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Mot Grup Bilişim Ltd. Şti.nin (SAÇHANE) yeniden satıcılarının satış fiyatlarını tespit etmek ve internet satışlarını kısıtlamak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesini ihlal ettikleri iddiası.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 20.10.2022 tarihli ve 22-48/696-M (1-6) sayılı kararları ile başlatılan soruşturmalar kapsamında, kozmetik ve kişisel bakım sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerde gerçekleştirilen yerinde incelemeler neticesinde hakkında delil elde edilen SAÇHANE'ye ilişkin, Kurulun 22.12.2022 tarihli ve 22-56/875-M(7) sayılı kararı ile yeniden satış fiyatlarını tespit etmek ve internet satışlarını kısıtlamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği şüphesiyle soruşturma başlatılmıştır. 06.01.2023 tarih ve 56617 sayılı Soruşturma Bildirimi 10.01.2023 tarihinde teşebbüs tarafından tebellüğ edilmiştir. 22.10.2022 ve 27.12.2022 tarihlerinde SAÇHANE'de yerinde incelemeler gerçekleştirilmiştir.
- (4) 06.01.2023 tarih ve 56617 sayılı Soruşturma Bildirimi'ne istinaden SAÇHANE'nin birinci yazılı savunması 07.02.2023 tarih ve 35509 sayılı yazı ile süresi içerisinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (5) Soruşturma sürecinde 01.03.2023 tarihinde SAÇHANE'den, teşebbüsün faaliyet alanı, satışı gerçekleştirilen ürünler ve satış kanalları, SAÇHANE tarafından elde edilen cironun faaliyet alanına göre dağılımı ile kozmetik sektöründe tedarik zinciri gibi konularda bilgi talebinde bulunulmuş, bilgi talebine ilişkin cevaplar 15.03.2023 tarih ve 36584 sayılı yazı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (6) Soruşturma süreci devam ederken SAÇHANE tarafından 15.03.2023 tarih ve 36590 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal eden dilekçe ile uzlaşma başvurusu yapılmış olup söz

konusu başvuruda özetle; 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinde düzenlenen uzlaşma usulüne ilişkin başvuru hakkı kullanılmak istendiğinden uzlaşma talebinin kabulü ile usule ilişkin sürecin başlatılması ve SAÇHANE hakkında yürütülen soruşturmanın uzlaşma usulü ile sonlandırılması taleplerinin bulunduğu hususları ifade edilmiştir.

- (7) SAÇHANE tarafından yapılan uzlaşma başvurusu, 23.03.2023 tarihli Kurul gündeminde görüşülmüş olup Kurulun 23.03.2023 tarih ve 23-15/253-M sayılı kararı ile SAÇHANE'nin uzlaşma talebi kabul edilerek uzlaşma görüşmelerine başlanmasına karar verilmiştir.
- (8) Uzlaşma görüşmesi neticesinde Uzlaşma Yönetmeliği'nin 7. maddesi uyarınca 13.04.2023 tarih ve 23-18/342-MUA sayı ile sürece ilişkin ara karar alınmıştır. Söz konusu ara karar 13.04.2023 tarih, 62753 sayı ile SAÇHANE'ye gönderilmiş olup 17.04.2023 tarihinde teşebbüs tarafından tebellüğ edilmiş ancak süresi içerisinde uzlaşma metni gönderilmediğinden Kurulun 18.05.2023 tarih ve 23-23/427-M sayılı kararıyla, SAÇHANE ile başlatılan uzlaşma sürecinin sonlandırılarak soruşturma usulünün devam etmesine karar verilmiştir.
- (9) Ayrıca teşebbüs tarafından 25.04.2023 tarih ve 37985 sayılı yazı ile 2021/2 sayılı Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Önerştirmelerde ve Soruşturmelerde Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ (Taahhüt Tebliği) uyarınca taahhüt başvurusunda bulunulmuş, ancak söz konusu talep soruşturma bildiriminin tarafça tebellüğ tarihinden itibaren üç aylık sürenin geçmesinden sonra Kurum kayıtlarına intikal ettiğinden, taahhüt başvurusu Kurulun 18.05.2023 tarih ve 23-23/427-M sayılı kararıyla reddedilmiştir.
- (10) Teşebbüsün taahhüt süresine ilişkin hak düşürücü sürelerin yeterince açık ve net belirtilmediği gerekçesiyle taahhüt başvurusunun reddine ilişkin karara karşı itirazları 24.05.2023 tarih ve 38979 sayılı belge ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Söz konusu itiraza ilişkin 29.05.2023 tarih ve 65663 sayılı Bilgi Notu, Kurul tarafından 01.06.2023 tarihli Kurul toplantısında ele alınmış İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun (İYUK) 11. maddesi kapsamında 18.05.2023 tarihli ve 23-213/427-M sayılı Kurul kararının kaldırılmasına, geri alınmasına, değiştirilmesine veya yeni bir işlem yapılmasına yer olmadığına 01.06.2023 tarih ve 23-25/479-162 sayılı Kurul kararıyla karar verilmiştir.
- (11) 01.06.2023 tarihli Kurul toplantısında 23-25/478-M sayılı karar ile SAÇHANE tarafından yapılan uzlaşma başvurusu ile olağan soruşturma usulünün kesintiye uğradığı, uzlaşma metninin süresi içerisinde Kuruma gönderilmediği, bu nedenle teşebbüsün uzlaşma sürecinden olağan soruşturma süresinin bitimine kısa bir süre kala çekildiği, bu haliyle altı aylık soruşturma süresinin yaklaşık üç aylık bölümünün uzlaşma ve taahhüde ilişkin hazırlayıcı nitelikteki çalışmalar ile geçirildiği göz önüne alındığında 22.06.2023 tarihinde sona erecek olan mevcut soruşturma süresinin, kapsamlı inceleme yapılabilmesi için altı ay daha uzatılmasına karar verilmiştir.
- (12) Soruşturma kapsamında teşebbüsten 03.07.2023 ve 28.07.2023 tarihlerinde sırasıyla 67423 ve 69345 sayılı yazılar ile bilgi ve belge talebinde bulunulmuş, teşebbüs beyanları sırasıyla 21.07.2023 tarih ve 40752 sayı ve 11.08.2023 tarih ve 41500 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Ayrıca 03.07.2023 tarihinde 67425 ve 67424 sayılı yazılar ile sırasıyla Kozmetik Üreticileri ve Araştırma Derneği ile Kozmetik ve Temizlik Ürünleri Sanayiciler Derneğinden bilgi talebinde bulunulmuş söz konusu bilgi taleplerine ilişkin cevabi yazılar sırasıyla 07.07.2023 tarih, 40221 sayı ve 18.07.2023 tarih, 40644 sayı ile Kurum kayıtlarına ulaşmıştır. SAÇHANE tarafından soruşturma

sürecine ilişkin itiraz niteliğinde beyanlar içeren belge 21.07.2023 tarih 40753 sayı ile Kurum kayıtlarına alınmıştır.¹

- (13) Ayrıca 12.10.2023 tarih 74548 sayı ile teşebbüsten bilgi ve belge talebinde bulunulmuş, söz konusu bilgi ve belge talebine ilişkin cevabi yazılar 18.10.2023 tarih ve 43662 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (14) Yürütülen soruşturma kapsamında hazırlanan 22.12.2023 tarihli ve 2023-3-006/SR sayılı soruşturma raporu tarafa tebliğ edilmiş ve ikinci yazılı savunmasının sunulması gerektiği bildirilmiştir. SAÇHANE tarafından gönderilen ikinci yazılı savunma 18.01.2024 tarihli ve 47561 sayılı yazı ile yasal süresi içerisinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (15) Tarafın ikinci yazılı savunmasına karşı hazırlanan 02.02.2024 tarihli ve 2023-3-006/EG-01 numaralı Ek Görüş SAÇHANE'ye gönderilmiş, tarafın üçüncü yazılı savunması ise 05.04.2024 tarihli yazı ile Kuruma gönderilmiştir.
- (16) Kurul; yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a ve Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre, 24.04.2024 tarih ve 24-20/465-195 sayı ile nihai kararı tesis etmiştir.²
- (17) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor ve Ek Görüş'te, hakkında inceleme yapılan SAÇHANE'nin; yeniden satıcılarının satış fiyatını belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği, söz konusu uygulamaların 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (Dikey Tebliğ) ile öngörülen grup muafiyetinden yararlanamadığı ve bu nedenle SAÇHANE'ye aynı Kanun'un 16. maddesi uyarınca idari para cezası uygulanması gerektiği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME, GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

I.1.Hakkında Soruşturma Yürütülen Taraf: SAÇHANE

- (18) SAÇHANE, 2011 yılında MOT Grup Kozmetik Ürünleri Ltd. Şti. ticari ünvanıyla kurulmuş olup 2016 yılından itibaren Mot Grup Bilişim Ltd. Şti. ünvanıyla faaliyet göstermektedir. SAÇHANE'nin %(.....) hissesi Mustafa DEMİREL, %(.....) hissesi Onur GÜRKAN ve %(.....) hissesi Tamer DEMİR'e ait olup Onur GÜRKAN ve Mustafa DEMİREL şirketi münferiden temsile yetkili müdürleridir. SAÇHANE'nin faaliyet alanları; kozmetik ve kişisel bakım malzemelerinin perakende ticaretidir.
- (19) SAÇHANE tarafından yapılan net satışların çoğunluğunun saç bakım ve cilt bakım ürünlerinden elde edildiği görülmektedir. Teşebbüs çevrim içi kanalda "sachane.com" internet sitesi üzerinden perakende satışlarını doğrudan gerçekleştirmekte, ayrıca çeşitli çevrim içi pazaryerlerinde de satıcı konumunda bulunarak nihai tüketicilere doğrudan satış gerçekleştirmektedir. Teşebbüsün satış gerçekleştirdiği kanallara ve satışın söz konusu kanallara göre dağılımına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

¹ Bahse konu itirazlar SAÇHANE tarafından yargıya taşınmıştır. Ankara 6. İdare Mahkemesinde görülmekte olan davada Mahkeme, 05.10.2023 tarih ve 2023/1451 E. sayılı kararıyla yürütmeyi durdurmanın reddine karar vermiştir. Söz konusu karara ilişkin teşebbüs tarafından Ankara Bölge İdare Mahkemesine itirazda bulunulmuş, yapılan itiraz Ankara 8. Bölge İdare Mahkemesinin 25.10.2023 tarih, 2023/543 E. sayılı kararıyla reddedilmiştir.

² Söz konusu nihai karar, iptal istemiyle SAÇHANE tarafından yargıya taşınmıştır. Ankara 25. İdare Mahkemesinde görülmekte olan davada Mahkeme, 09.08.2024 tarih ve 2024-1010 E. sayılı kararıyla yürütmeyi durdurmanın reddine karar vermiştir.

Tablo-1: SAÇHANE Tarafından Yapılan Satışların Satış Kanalına Göre Dağılımı

Yıl	Geleneksel Kanal (Fiziki Mağaza) ³	Çevrim İçi Kanal		Müşteriler (Yeniden Satıcılar)	Toplam
		sachane.com	Pazaryerleri		
2019	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
2020	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
2021	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
2022 ⁴	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
Kaynak: Teşebbüsten Elde Edilen Bilgiler					

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (20) SAÇHANE, sachane.com adlı internet sitesi üzerinden ve çeşitli e-ticaret platformlarında satıcı konumunda olup kozmetik ve gıda takviyesi şeklinde kategorize edilebilecek nitelikteki ürünlerin satışını gerçekleştirmektedir.
- (21) Kozmetik, 5324 sayılı Kozmetik Kanunu ve 25823 sayılı Kozmetik Yönetmeliği çerçevesinde, insan vücudunun epiderma, tırnaklar, kıllar, saçlar, dudaklar ve dış genital organlar gibi değişik dış kısımlarına, dişlere ve ağız mukozasına uygulanmak üzere hazırlanmış, tek veya temel amacı bu kısımları temizlemek, koku vermek, görünümünü değiştirmek ve/veya vücut kokularını düzeltmek ve/veya korumak veya iyi bir durumda tutmak olan bütün preparatları ve maddeleri kapsamaktadır. Ürün ve ürün grupları bazında birçok alt pazara ayrılabilen kozmetik sektöründe, kremler, makyaj malzemeleri, parfümler, saç boyaları ve sabunlar gibi ürünler belli başlı kozmetik ürünlerini oluşturmaktadır.
- (22) Ticaret Bakanlığı 2020 yılı verilerine göre Türkiye'deki kozmetik sektörü ve bağlı ürün gruplarının pazar büyüklüğü toplam 26.4 milyar TL olup, bunun 9.4 milyar TL'si kozmetik sektörü, 8.7 milyar TL'si temizlik ürünleri sektörü ve 8.3 milyar TL'si ise hijyenik ürünler sektörü olarak ayrılmaktadır. Sektördeki satış noktası sayısının 220.000 civarında olduğu tahmin edilmektedir. Kozmetik sektörü reklam harcamalarının yoğun bir biçimde yapıldığı sektörlerden olup, ülkemizde yapılan reklamların %18'i kozmetik sektörü için yapılmaktadır. Ekonomik gelişmelerle ilişkili olarak Türkiye'de kozmetik ve kişisel bakım ürünleri her yıl ortalama %10 büyümektedir. Yerli üretimin pazardaki ürünlere oranının yaklaşık %10 olduğu tahmin edilmektedir. Sektör içindeki en büyük paya sahip kalem ise saç bakım ürünleridir. Dünyada kozmetik sektöründe üretim yapıp pazarlama faaliyetlerini yürüten çok uluslu şirketlerin birçoğu Türkiye'de de faaliyet göstermektedir.⁵
- (23) Rekabet Kurumu E-Pazaryeri Platformları Sektör İncelemesi Nihai Raporu'nda (E-Pazaryeri Raporu) yer alan verilere göre kozmetik ve kişisel bakım kategorisi altında aşağıdaki ürün grupları yer almaktadır:

³ SAÇHANE'nin kendisine ait fiziki satış kanalı verileridir.

⁴ Teşebbüs 2022 yılı ciro dağılımını sunarken ayrıca "Tedarikçi Sözleşmeleri gereği satın alma fiyat farkı geri dönüş faturaları" adı altında (....) TL gelir kalemi olduğunu beyan etmektedir. Bahse konu tutarın, bazı markaların ilk alım anında iskonto uygulamak yerine, i. Ciro baremi, ii. Ürün portföyü, iii. Teşebbüsün kaç farklı kanaldan satış yaptığı gibi çeşitli baremler bulunan puanlama sistemine tabi tutarak toplanan puana göre satış sonrası iskonto yaptığını belirtmektedir.

⁵ Binay, B. (2023), "Kozmetik Firmalarının Dijital Pazarlama Açısından Sosyal Medya Kullanımı Üzerine Bir Araştırma", Bahçeşehir Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, s. 32.

Tablo-2: Kozmetik ve Kişisel Bakım Kategorisinde Yer alan Başlıca Ürün Grupları⁶

Kozmetik ve Kişisel Bakım Kategorisinde Yer Alan Başlıca Ürün Grupları
Parfüm ve deodorant
Şampuan ve saç kremleri
Kişisel temizlik ürünleri (sabun, duş jeli, tıraş köpüğü, tıraş bıçağı, tıraş jeli vb.)
Saç şekillendiriciler (saç spreyi, saç köpüğü vb.)
Güneş bakım ürünleri
Ağız bakım ürünleri (diş fırçası, diş macunu, diş ipi, ağız gargarası vb.)
Makyaj malzemeleri
Vücut, saç ve cilt bakım ürünleri

- (24) E-Pazaryeri Raporu'nda kozmetik ve kişisel bakım kategorisi başlığı altında yer verilen tespitlere göre, 2015 yılında 139 milyon TL olan e-ticaret hacminin; 2020 yılının dokuzuncu ayı itibarıyla, 1,7 milyar TL'ye ulaştığı görülmektedir. İncelenen dönemde, ilgili kategori pazarında yıllık bazda ortalama olarak %50'nin üzerinde büyüme kaydedilmiş olup en yüksek büyüme, %78 oranı ile 2019 yılında gerçekleşmiştir. İlgili kategoride, 2020 yılının ilk dokuz ayında gerçekleşen büyüme ise bir önceki yıla göre %68 seviyesindedir. Kategori bazlı pazar payı gelişimi teşebbüs özelinde incelendiğinde ise, 2018 yılına kadar, pazarın büyük ölçüde Hepsiburada, GittiGidiyor, N11 ve Trendyol arasında paylaşıldığı görülmektedir. Ayrıca Trendyol'un, 2018 yılında, satış hacmini önemli oranda artırarak diğer pazaryerlerinden ayrıştığı ve bu seyrini koruyarak 2019 ve 2020 yıllarında önemli bir farkla pazar liderliğini elde ettiği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, 2020 yılında ilgili kategori pazarında yaşanan %68 oranındaki büyümenin, önemli ölçüde Trendyol vasıtasıyla sağlandığı görülmektedir.
- (25) Geçmiş tarihli Kurul kararlarında⁷ kozmetik ürünleri, harcıâlem (*mass market*) kozmetik ürünleri ve seçici (*selektif*) kozmetik ürünleri olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Bu ayrımın dayandığı temel nokta, seçici kozmetik ürünlerinin diğer ürünlerden farklılaştırılmış özel niteliklere sahip olması dolayısıyla, farklı üretim ve pazarlama yöntemleri kullanılarak piyasaya arz edilmesidir. Harcıâlem ürünler, marketler gibi alışılabilir perakende satış kanallarıyla pazarlanıp satılabilirken, seçici ürünlerde, ürünün satışı sırasında özel eğitilmiş personel görevlendirilmekte, müşteri ihtiyaçlarını belirleyebilmek için çeşitli cihazlar kullanılabilmektedir. Harcıâlem ve seçici kozmetik ürünleri genel itibarıyla birbirinden farklılaşmaktadır. Bununla birlikte bu ayrıma gerek duyulmayıp pazarın kozmetik ürünleri olarak daha geniş tanımlandığı Kurul kararları da mevcuttur.⁸ Kozmetik ürün grupları kendi içinde saç bakım, cilt bakım ve kişisel bakım gibi alt kategorilere ayrılabilir. Söz konusu ürün grupları ilgili ürün pazarının tanımında dikkate alınabilmektedir.
- (26) SAÇHANE tarafından satışı gerçekleştirilen bir diğer ürün grubu olan gıda takviyesi ürünleri ise; kapsül, toz ya da sıvı şeklinde eczane kanalından ya da perakende kanalından satışı yapılan; içeriğinde mineral, vitamin, amino asitler, yağ asitleri, çeşitli bio aktif maddeleri, bitki ve bitki ekstraktlarını içeren beslenmeye yardımcı ürünlerdir. Bu ürünler tedavi edici nitelikte olmayıp destekleyici ürünler olmaları nedeniyle ilaç kullanım amacından farklılık göstermektedir.

⁶ E-Pazaryeri Platformları Sektör İncelemesi Nihai Raporu, Nisan 2022.

⁷ 10.10.2005 tarihli ve 05-66/946- 255 sayılı, 08.05.2008 tarihli ve 08-32/401-136 sayılı, 09.09.2009 tarihli ve 09-41/987-249 sayılı, 16.09.2021 tarihli ve 21-43/638-317 sayılı Kurul kararları.

⁸ Kurulun 15.01.2004 tarihli ve 04-03/48-13 sayılı kararı.

- (27) Kurulun gıda takviyesi sektörüne yönelik aldığı kararlarda⁹ pazarın gıda takviyesi ürünleri olarak tanımlanabileceği, bununla birlikte muhtemel pazar tanımları içinde rekabet karşıtı eylemlerin gerçekleşip gerçekleşmediği sonucunu değiştirmeyecek olması nedeniyle kesin bir ilgili ürün pazarı tanımlanmadığı görülmektedir. Dolayısıyla ilgili pazar yukarıda belirtildiği gibi ürün bazında tanımlanabilecek olsa da dosya bağlamında yapılacak incelemenin sonuçlarını değiştirmeyeceğinden, İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuzun 20. paragrafındaki *“inceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse de coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyor ya da alternatif tüm tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa pazar tanımı yapılmayabilir”* açıklaması dikkate alınarak kesin bir ilgili ürün pazarı tanımı yapılmamıştır.

1.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (28) Kozmetik ve gıda takviyesi ürün gruplarının üretim, dağıtım süreci tedarik zinciri dikkate alındığında rekabet koşullarının bölgesel düzeyde farklılaşmadığı, e-ticaret kanalının ülke genelinde faaliyet gösterebildiği ve farklı bölgelerde yer alan müşteriler ile satıcıların ticari faaliyette bulunduğu gözlemlenmektedir. Bu bakımdan, tüketici tercihleri açısından önemli giriş engellerinin bulunmadığı, farklı bölgeler arasında teşebbüslerin pazar payları veya mal ve hizmetlerin fiyatları bakımından hissedilir bir farklılığın olmadığı, internet satışları yoluyla da pazarın homojenliğinin arttığı dikkate alındığında ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak belirlenmiştir.

1.3. Yerinde İncelemede Elde Edilen Belgeler¹⁰

- (29) **Bulgu-1:** 22.04.2019 tarihinde SAÇHANE Genel Müdürü (.....) ve yeniden satıcı Tuna Kozmetik yetkilisi (.....) ile gerçekleşen WhatsApp görüşmesinde yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir:

22.04.2019

(.....): abi merhaba

(.....): Refectocil fiyatı 42,9 n11 de

(.....): konuyu konuşmuştuk daha önce

(.....): ¹¹

⁹ Kurulun 09.09.2021 tarih ve 21-42/611-298 sayılı; 23.02.2023 tarih ve 23-10/166-52 sayılı kararları.

¹⁰ Yazışmalardan alıntılanan ifadeler aslına uygun olarak işlenmiş, belgelerde herhangi bir düzeltme yapılmamıştır.

¹¹ (.....)

Dosya Giriş Ekle Sayfa Düzeni Formüller Veri Gözden Geçir Görünüm Ne yapmak istediğinizi söyleyin...						
Kes Kopyala Yapıştır Biçim Boyacı Calibri 10 A A K T A Yazı Tipi Hizalama Sayı						
F31						331,5
	A	B	C	D	E	F
1	Ürün Adı	Barkod	PSF	Online Satış	Kuaför / Parfümeri	Toptancı
2	RefectoCil 5'li Sert Boya Fircası	9003877057994	113,00	75,90	56,75	49,75
3	RefectoCil 5'li Yumusak Boya Fircası	9003877057987	113,00	75,90	56,75	49,75
4	RefectoCil Blond Brow Acici Kas Boyası 15ml	9003877057000	68,50	45,90	34,25	30,25
5	RefectoCil Göz Altı Korumucu Ped Defteri 96'li	9003877057192	49,00	32,90	24,50	21,50
6	RefectoCil Silikon Göz Altı Korumucu Ped	9003877057628	162,50	108,90	81,50	71,75
7	RefectoCil Longlash Kirpik ve Kas Besleyici Krem 5ml	9003877057840	67,50	45,90	33,75	29,75
8	RefectoCil Longlash Kirpik ve Kas Besleyici Rimel 7ml	9003877057758	180,00	120,90	90,25	79,50
9	RefectoCil %3 10 vol. Sivi Oksidan 100ml	9003877901174	78,00	52,90	39,00	34,50
10	RefectoCil %3 10 vol. Krem Oksidan 100ml	9003877901181	95,00	63,90	47,75	42,00
11	RefectoCil Göz Makyaj Temizleyicisi 100ml	9003877057826	65,00	43,90	32,50	28,75
12	RefectoCil Boya Cıkartıcı 100ml	9003877057888	120,00	80,90	60,25	53,00
13	RefectoCil Kas ve Kirpik Boya Kiti Mavi Siyah	9003877582090	110,00	73,90	78,00	65,00
14	RefectoCil Baslangic Seti	9003877576624	510,00	341,90	255,75	225,00
15	RefectoCil Profesyonel Set	9003877057659	550,00	368,90	275,75	242,75
16	RefectoCil Göz Altı Korumucu Ped Defteri Ekstra Yumusak 80'li	9003877057918	67,00	44,90	33,50	29,50
17	RefectoCil Cilt Korumucu Krem 75ml	9003877058762	94,00	62,90	47,25	41,50
18	RefectoCil Boya Uygulama Cubugu 10 Adet	9003877057871	51,50	34,90	25,75	22,75
19	RefectoCil Glue Refill Kirpik Perma Yapistirici 4ml	9003877055044	90,00	60,90	45,25	39,75
20	RefectoCil Eyelash Roller Medium Kirpik Perma Rulosu 36 adet	9003877280279	159,00	106,90	79,75	70,25
21	RefectoCil Lashperm and Neutralizer Perma Losyonu ve Notralizor 7ml	9003877055020	216,00	144,90	108,25	95,25
22	RefectoCil Eyelash Roller Large Kirpik Perma Rulosu 36 adet	9003877280286	159,00	106,90	79,75	70,25
23	RefectoCil 5'li Uygulama Karisim Seti	9003877057673	64,00	42,90	32,00	28,25
24	RefectoCil Eyelash Roller Small Kirpik Perma Rulosu 36 adet	9003877550358	159,00	106,90	79,75	70,25
25	RefectoCil Eyelash Roller XLarge Kirpik Perma Rulosu 36 adet	9003877550365	159,00	106,90	79,75	70,25
26	RefectoCil Eyelash Roller XXL Large Kirpik Perma Rulosu 36 adet	9003877280293	159,00	106,90	79,75	70,25
27	RefectoCil 2'li Uygulama Karisim Kabi	9003877055051	53,50	35,90	26,75	23,50
28	RefectoCil 5'li Uygulama Karisim Cubugu - Tahta	9003877055068	74,50	49,90	37,25	33,00
29	RefectoCil 10'lu Uygulama Cubugu	9003877057864	52,00	34,90	26,00	23,00
30	RefectoCil Uygulama Fircası 1-2	9003877055075	77,50	51,90	38,75	34,25
31	RefectoCil Kirpik Perma Seti 36 Uygulama	9003877900948	751,00	503,90	376,75	331,50
32	RefectoCil Saline Solution Uygulama Oncesi Temizlik Solusyonu 100ml	9003877055082	58,50	39,90	29,25	25,75
33	RefectoCil Sensitive Hassas Boya Cıkartıcı 100ml	9003877050254	142,50	95,90	71,50	63,00
34	RefectoCil Sensitive Developer Gel Hassas Ciltler Icin Gelistirici Jel 60ml	9003877050209	142,50	95,90	71,50	63,00
35	RefectoCil Artist Palette 2'li Uygulama Paleti	9003877057796	34,00	22,90	17,00	15,00
36	RefectoCil Sensitive Baslangic Seti	9003877576648	340,00	227,90	170,50	150,00
37	RefectoCil Beauty Lash Sensitive Kaş Kirpik Boya Seti Orta Kahve	9003877900818	110,00	73,90	78,00	65,00
38	RefectoCil Beauty Lash Sensitive Kaş Kirpik Boya Seti Siyah	9003877900795	110,00	73,90	78,00	65,00

(.....): Listeyi yeniden gönderdim sendne ricam bu konu da yardımcı olman bana
 (.....): 42.90 + 5.90 kargo bu şeklimiz
 (.....): 45,9 ücretis zkargo da yapabilirsiniz
 (.....): ancak 45,9 ın altında bir fiyat olmasının istiyoruz
 (.....): 24 adet 1 siyah 3 adet 1.1 alalım
 (.....): abi fiyatı düzeltemeden sevkiyat yapamam
 (.....): tüm satıcıları korumak durumundayım
 (.....): Kargo karşı ödemeli yapıyorum genelde o yüzden bu açıklama yeterli olmaz mı
 (.....): hayır abi yeterli değil. 45,9 altında satış fiyatı olmaz
 (...)

- (30) Bulgu-1'de SAÇHANE Genel Müdürü (.....) ve yeniden satıcı olduğu anlaşılan Tuna Kozmetik ünvanlı teşebbüsün yetkilisi (.....) arasında WhatsApp uygulaması üzerinden gerçekleştirilen yazışmada, (.....) tarafından (.....)'ya iletilen "ancak 45,9 ın altında bir fiyat olmasının istiyoruz" ve "hayır abi yeterli değil. 45,9 altında satış fiyatı olmaz" ifadeleri SAÇHANE'nin yeniden satıcıların satış fiyatlarına yönelik müdahalede bulunduğunu göstermektedir. Ayrıca yine aynı yazışma kapsamında (.....) tarafından iletilen "abi fiyatı düzeltemeden sevkiyat yapamam" ifadesi, SAÇHANE tarafından uygulanması talep

edilen fiyatlara uyulmaması halinde ürün sevkiyatının gerçekleştirilmeyeceği, bu yolla satış fiyatının tespitine yönelik baskı uygulandığını işaret eder niteliktedir.

- (31) **Bulgu-2:** 11.03.2022 tarihinde SAÇHANE Genel Müdürü (.....) ile tedarikçisi Neolife İthalat İhracat AŞ (Sovital) yetkilisi (.....) yer aldığı WhatsApp grubunda gerçekleşen görüşmede yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

11.03.2022

(.....): şunu anlamaları gerekiyor bu ürünün satıcısı biziz

(.....): onlar eczanelerinde satacaklar biz online da satacağız

(.....): 364.90 şu an onlar

(.....): arkayı döndüğün an değiştiriyorlar sorun bu

(.....): Evet doğru!!

Bağıışıklık serisi bizi savrulttu ama çekşyoz malı depomuza, satmıyoruz , iki (.....) satacaz diye , gerek yok! Bekleyeceğiz ağıstosu o mallarda

(.....): Siz taviz vermeyin ben zaten ucuz asla sattırmam

(.....): ama ben bu adamlara trendyoldan artık 1 tane mal sattırmayacağım

(...)

(.....): Trendyol bugün fiyat yapan (.....) çıktı trendyoldan

(.....): Ciddi denetim yapıyoruz

- (32) Bulgu-2'de SAÇHANE Genel Müdürü (.....) ve Sovital yetkilisi (.....) arasında WhatsApp uygulaması üzerinden gerçekleştirilen yazışmada, (.....) tarafından iletilen "Siz taviz vermeyin ben zaten ucuz asla sattırmam" ifadesinin, SAÇHANE'nin alt pazarda asgari fiyat belirleme uygulamasını gösterir nitelikte olduğu değerlendirilmektedir.¹² Yine aynı yazışma kapsamında (.....) tarafından iletilen "ama ben bu adamlara trendyoldan artık 1 tane mal sattırmayacağım" ifadesi, ilk bakışta SAÇHANE'nin yeniden satıcılarının çevrim içi satışlarını kısıtladığına yönelik bir intiba oluşturmakla birlikte, ilerleyen bölümlerde ayrıntılı şekilde değerlendirildiği üzere söz konusu uygulamanın SAÇHANE tarafından yeniden satıcılarının satış fiyatının belirlenmesine aracılık eden bir yöntem olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır.

- (33) **Bulgu-3:** 04.01.2018 tarihinde yeniden satıcı Famer Kozmetik yetkilisi (.....) ve SAÇHANE Genel Müdürü (.....) arasında gerçekleşen WhatsApp yazışmalarında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

04.01.2018

(.....): (.....) günaydın

(.....): Bütün fiyatlar tamam, kontrol edilebilir

(.....): eyvallah

(.....): Baya eksideyim nashi de (.....), senden haber bekliyorum

(.....): (.....) selam

(.....): nashi de sizin için onay aldım

(.....): benimle çalışmaya devam edeceksiniz

(.....): listeden %(.....) i bozmadığınız sürece

(.....): %(.....) iskontonuz var

(.....): ürünler stoğa girdi

(.....): Fiyatları bozmayız onda sorun yok

(.....): Ama ben kurallara uyunca daha iyi iskonto alırsanız diye düşünmüştüm, %(.....) geri gelmesi kötü oldu

(.....): Tüm piyasanın iskontosu düşürüldü

¹² Kurulun 13.04.2023 tarih ve 23-18/343-M(10) sayılı kararıyla, Sovital hakkında yeniden satıcıların satış fiyatlarını belirlemek ve internet satışlarını kısıtlamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik başlatılan soruşturma, Kurulun 11.01.2024 tarih ve 24-03/28-10 sayılı kararıyla uzlaşma usulü çerçevesinde sona erdirilmiştir.

(.....): Trendyol da dahil herkes tek fiyata satmak zorunda artık
 (.....): Öyle olursa süper tabi sorun yok, paralel mal işi bittimi artık o nasıl olacakki
 (.....): Paralel olmayacak diyor (.....)
 (.....): Ayrıca ben de toptana mal satmıyorum artık
 (.....): Tamamdır

- (34) Bulgu-3'te SAÇHANE Genel Müdürü (.....) ve Famer Kozmetik yetkilisi (.....) arasında WhatsApp üzerinden gerçekleştirilen yazışmada, (.....) tarafından iletilen “benimle çalışmaya devam edeceksiniz listeden %(.....) i bozmadığınız sürece” ve “Trendyol da dahil herkes tek fiyata satmak zorunda artık” ifadeleri de Bulgu-1'de yer alan ifadelerle benzer şekilde SAÇHANE'nin yeniden satıcılarının satış fiyatlarına yönelik müdahalesini ortaya koyar niteliktedir.
- (35) **Bulgu 4:** 04.02.2019 tarihinde yeniden satıcı Famer Kozmetik yetkilisi (.....) ve SAÇHANE Genel Müdürü (.....) arasında gerçekleşen WhatsApp yazışmalarında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

04.02.2019

(.....): selam (.....)
 (.....): selam
 (.....): (.....) gelen rica üzerine size insight¹³ veremiyoruz :(yine ne olduysa
 (.....): ben sana ne olduğunu söyleyeyim
 (.....): sen haklı kim haksız kim elini vicanına koy karar ver
 (.....): biz fiyatı birtek HB de bozuyoruz oda bu (.....)...¹⁴ ve diğerleri yüzünden
 (.....): yıllardan beridir orda her fiyatla oynadığımda arıyor (.....), yükseltin diyor rica ediyor, abi diyorum diğer satıcılarda düşük
 (.....): onlar sizi örnek gösteriyor, siz yükseltin onlarda yükseltecek diyor bana
 (.....): bende yükseltiyorum, haftalarca bekliyorum satış kaybediyorum
 (.....): kimsenin yükselttiği yok, millet kaymağı yiyor abi
 (.....): en son dedimki abi yıllardır böyle durum yaşıyorsunuz bize, bu seferde diğerleri yükseltsin ben öyle yükseltecem dedim
 (.....): onlarda diğerlerini bulamıyoruz kim olduğunu bilemiyoruz falan yaptılar
 (.....): haklısın (.....) ama bu durumun sana ne faydası olacak onu anlayamadım
 (.....): bende yapabileceğim bir şey yok o zaman dedim napayım.
 (.....): kuaförden toplayarak bozabilirsin ancak
 (.....): bak duruma hangisinin sana getirisi fazla ise onu yaparsın ben bir şey diyemem
 (.....): hadi merdivenaltı satıcıları geçtim, (.....) beyimiz deyip sahip çıkıyorlar ama o fiyat bozunca çıt çıkarmıyorlar, biz bozunca ortalık karışıyor
 (.....): biraz agresif oynamadan olmuyor
 (.....): ben onların belirlediği fiyattan satmaya razıyım, sözleşme bile yaparım, ama adaletli olmaları lazım
 (.....): diğer türlü hep zarar gören biz oluyoruz

- (36) Bu bulguya ilişkin açıklamalara Bulgu-7 başlığı altında yer verilmiştir.
- (37) **Bulgu-5:** 10.01.2020 tarihinde yeniden satıcı Özgün Kozmetik yetkilisi (.....) ve SAÇHANE Genel Müdürü (.....) arasında gerçekleşen WhatsApp yazışmalarında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

¹³ Insight, Sistem Kozmetik'e ait bir üründür.

¹⁴ Yazışma içeriğinde yer alan argo ifadelerle yer verilmemiştir.

10.01.2020

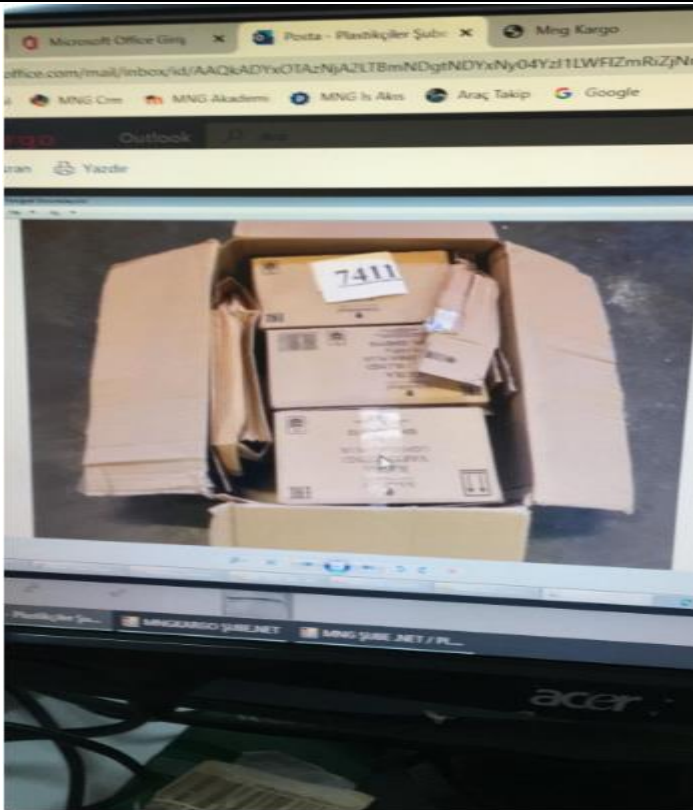

(.....):

(.....): Abi bunları hemen kaldırmam lazım

(.....): insight ben satamıyorum trendyolda firma izin vermiyor yakacaksın beni

(.....): <https://www.nerokozmetik.com/>

(.....):

(38) Bu bulguya ilişkin açıklamalara Bulgu-7 başlığı altında yer verilmiştir.

- (39) **Bulgu-6:** 08.07.2020 tarihinde yeniden satıcı Mavi Kozmetik yetkilisi (.....)ve SAÇHANE Genel Müdürü (.....) arasında gerçekleşen WhatsApp yazışmalarında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

08.07.2020

(.....): abi selam
 (.....): tangle teezer lar da fiyat hala yükselmemiş trendyolda
 (.....): Selamlar
 (.....): Düünden beri sorun var bakıyorum
 (.....): benim ortağım var bu işte
 (.....): biraz sorun oldu abi
 (.....): çünkü ben seni morhippo olarak anlattım ona
 (.....): 10 dakika ya düzelir
 (.....): Fiyatlar yükseldi
 (.....): Çok tşk ederim abi
 (.....): Ben teşekkür ederim

- (40) Bulgu-6'da SAÇHANE Genel Müdürü (.....) tarafından Mavi Kozmetik yetkilisi (.....)'ye tangle teezer üründe fiyatları artırmaya yönelik talep iletilmekte, talep doğrultusunda da Mavi Kozmetik tarafından ürün fiyatının yükseltildiği görülmektedir.
- (41) **Bulgu-7:** 09.07.2020 tarihinde yeniden satıcı Dayne Sağlık Satın Alma Müdürü (.....) ve SAÇHANE Genel Müdürü (.....) arasında gerçekleşen WhatsApp yazışmalarında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

09.07.2020

(.....): (.....) ya insghtları indirim sokmuşsunuz :(
 (.....): biliyorsun sana anlattım kuruş indirimini bile kabul etmiyor firma ve takip sistemi var.
 (.....): Acil kaldırmanı rica edeceğim
 (.....): dersen iade bile edebilirsin çok mahcup oldum
 (.....): sizin asla böyle yapmayacağınızı söylemişim
 (.....): (.....) toplantıdayım çok afedersin
 (.....): Dönemiyorum sana
 (.....): Şuan devam ediyor hala
 (.....): Yarın sabah hemen halledeceğim
 (.....): Kusura bakma lütfen
 (.....): Trendyolda rekabeti şimdi kapattırdım
 (.....): Az sonra güncellenir
 (.....): gerçekten çok afedersin bende sana çok mahcup oldum. Satınalma tarafına yeni arkadaşlar geldi biraz aksaklık oldu.
 (.....): Ok sorun yok umarım anlatabilirim
 (.....): Tekrar kusura bakma gerçekten :(

- (42) Bulgu-4, Bulgu-5 ve Bulgu-7'de SAÇHANE Genel Müdürü (.....) ve Famer Kozmetik, Özgün Kozmetik ve Dayne Sağlık yetkilileri arasında geçen yazışmalardan, SAÇHANE tedarikçisi Sistem Kozmetik San. ve Tic. Ltd. Şti. (Sistem Kozmetik) tarafından gelen direktif üzerine SAÇHANE'nin alt pazarda faaliyet gösteren yeniden satıcıların satış fiyatını tespit ettiği anlaşılmaktadır.¹⁵ Bulgu-4'te Famer Kozmetik yetkilisi ile yapılan yazışmada, Famer Kozmetik'in yapmış olduğu indirim sebebiyle teşebbüse SAÇHANE tarafından yapılan ürün tedarikinin sonlandırılacağı ifade edilmektedir. Bulgu-5'te, yine Sistem Kozmetik'ten gelen direktif üzerine, SAÇHANE tarafından Özgün Kozmetik'in

¹⁵ Kurulun 13.04.2023 tarih ve 23-18/343-M(12) sayılı kararı ile Sistem Kozmetik'in yeniden satıcıların satış fiyatlarını tespit etmek ve internet satışlarını kısıtlamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik olarak soruşturma açılmış olup, süreç uzlaşma ve taahhüt ile tamamlanmıştır.

çevrim içi satışlarına kısıtlama getirildiği görülmekle birlikte Bulgu-2'ye benzer şekilde bahse konu uygulamanın SAÇHANE tarafından yeniden satıcılarının satış fiyatının belirlenmesine aracılık eden bir yöntem olarak kullanıldığı kanaatine varılmıştır. Bulgu-7'de ise Bulgu-4 ve Bulgu-5'e paralel şekilde, Dayne Sağlık'ın gerçekleştirmiş olduğu indirim üzerine satışların sonlandırılmasına dair talep SAÇHANE tarafından teşebbüse iletilmekte, söz konusu talebin Sistem Kozmetik tarafından geldiği ve bu doğrultuda yeniden satıcıya iletildiği anlaşılmaktadır.

- (43) **Bulgu-8:** 01.11.2022 tarihinde SAÇHANE Yönetici Ortağı (.....) ve SAÇHANE Genel Müdürü (.....) arasında gerçekleşen WhatsApp yazışmalarında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

01.11.2022

(.....): Rekabet kurulu gelecek bize
 (.....): (.....) ile konusmalarınızı almışlar (.....) ceza gelecek
 (.....): Bize ceza gemesede bizde takibe takildik senin benim telefonlara bakacaklat
 (.....): Telefonda ne varsa temizlemen gerek
 (.....): Anlattım sana bunu hatırlarsan
 (.....): Bu konuşmalar dahil bela hepsi
 (.....): Neyi?
 (.....): Olayı biliyorum ztn sana ben hbr verdim. Dedigim su anda bunlara ceza kesin ve seninle
 (.....) konusmalarınızı mail atmışlar
 (.....): Sen takibe girdim diyorum
 (.....): Biliyorum abi
 (.....): Sizin konusmalarınızı şimdi hbr geldi diye gösterdi
 (.....): Ceza kesinleşmiş
 (.....): Ne ceza kesmişler
 (.....): Miktarı söylemedi ama seninle olan baya bi konusmayı mail atmışlar
 (.....): Bize kesin gelirler ve senin teli kesin incelerler
 (.....): Sen birine tangle için fln su fiyata satarsın satamazsın dediyse ...¹⁶
 (.....): Her şeyi temizlemek gerek
 (.....): Maillarada bakıyorlar tabi sadece whatsapp değil konu
 (.....): zaten direk almışlardı söylemişti bana. Bence bizimle işleri yok ama dediğin gibi bende kesin sıkıntılı durum vardır. eğer zinciri tamamlamak için gelirler ise sorun olabilir tabii
 (.....): Ceza kesicekleri için zincir yapacaklardır bence
 (.....): (.....) suçlu çıktı sana uzantısı kaldı su anda
 (.....): senden başkasına gibi ilerleyebilirler sırayla
 (.....): Bence onlem almalıyız (.....) ile konusun bilinmeyen bir yere yedek al ne varsa silin sonra

- (44) Yukarıda yer verilen WhatsApp yazışmalarında görüldüğü üzere SAÇHANE Genel Müdürü (.....)'ın farklı yeniden satıcılara fiyat baskısı uyguladığı görülmektedir. Sağlayıcı tarafından yeniden satıcıların satış fiyatına müdahale edilmesi 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil etmektedir. Bu nedenle SAÇHANE'nin yukarıda yer verilen eylemleri aynı Kanun hükmü uyarınca rekabet ihlali olarak değerlendirilmektedir.

I.4. Değerlendirme

- (45) Soruşturmanın konusunu, SAÇHANE'nin yeniden satıcılarının satış fiyatını belirlemek (YSFB) suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği iddiası oluşturmaktadır. Bu nedenle takip eden başlıklarda 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine ve YSFB hakkındaki teorik çerçeveye değinildikten sonra, dosya konusu iddia bakımından yapılan değerlendirmelere yer verilmiştir.

¹⁶ Yazışma içeriğinde yer alan argo ifadelere yer verilmemiştir.

I.4.1. 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesi ve YSFB'nin Teorik Çerçevesi

- (46) 4054 sayılı Kanun'un "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde "...mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmaları... bu Kanun kapsamına girer." düzenlemesine yer verilmektedir.
- (47) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi "*Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.*" hükmünü haizdir. Söz konusu maddenin ikinci fıkrasında özellikle hangi hallerin bu kapsamda yer aldığı düzenlenmekte ve "*Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi*" bu hallerden biri olarak sayılmaktadır. İlgili maddede rakipler arası veya rakip olmayanlar arası fiyat anlaşması gibi bir ayırım olmadığından her iki durum da anılan hüküm kapsamına girmektedir. Diğer bir deyişle, söz konusu madde aynı seviyede faaliyet gösteren rakip teşebbüsler arasındaki rekabeti sınırlayıcı anlaşmaları (yatay anlaşmalar) kapsadığı gibi rakip olmayan, başka bir ifadeyle arz zincirinin farklı seviyelerinde yer alan teşebbüsler arasındaki anlaşmaları da (dikey anlaşmalar) kapsamaktadır.
- (48) Üst pazarda bulunan üreticiler alt pazarda bulunan teşebbüslere ürünlerin yeniden satışı kapsamında bazı kısıtlamalar getirebilmektedir. Bu kısıtlamalar marka içi kısıtlamalar olarak da bilinmektedir. Uygulamada en çok rastlanılan dikey kısıtlamalardan biri yeniden satış fiyatının belirlenmesidir. Yeniden satış fiyatının belirlenmesi, en geniş tanımıyla üst pazarda bulunan üreticinin alt pazarda bulunan yeniden satıcıya ürünün satışıyla ilgili fiyat zorlaması olarak tanımlanmaktadır. Yeniden satış fiyatının tespitine yönelik uygulamaların farklılaştığı görülmektedir. Üst pazardaki teşebbüs minimum bir fiyat belirleyerek ürünün belirli bir fiyattan aşağı satılmamasını, maksimum bir fiyat belirleyerek ürünün belirli bir fiyattan yukarı satılmamasını isteyebilmekte ya da sabit bir fiyattan satılmasını isteyerek alt pazardaki teşebbüsün satış fiyatına müdahale edebilmektedir.
- (49) Yeniden satış fiyatının, üretim ve dağıtım kartellerini kolaylaştırmak, perakende seviyede fiyat artışlarına neden olmak, piyasaya girişleri engellemek, tüketicilere zarar vermek gibi rekabeti kısıtlayıcı etkileri olduğu ifade edilmektedir. Yeniden satış fiyatının sağlayıcı tarafından belirlenmesinin pazarın şeffaflığını artırdığı ve üreticiler arasında kartel oluşumunu kolaylaştırdığı belirtilmektedir.¹⁷ Ayrıca yeniden satış fiyatının tespiti üreticiye perakendecinin kâr marjını kontrol imkânı vermektedir. Bu durum ise önemli pazar gücüne sahip üreticilerin olduğu pazarlar bakımından bir giriş engeli oluşturabilecektir.
- (50) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında yer alan bazı anlaşmalar, belli koşulları taşımaları halinde söz konusu maddenin uygulanmasından muaf tutulabilmektedir. Dikey Tebliğ'in 2. maddesinde "*Üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar*"ın yine bu Tebliğ'de sayılan koşulları taşıması koşuluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulacağı hükme bağlanmıştır. Yine aynı Tebliğ'in 4. maddesinde anlaşmaları ilgili Tebliğ ile sağlanan muafiyet kapsamı dışına çıkaran

¹⁷ OECD Roundtable 2008, <http://www.oecd.org/daf/competition/43835526.pdf>, s. 10-11.

sınırlamalara yer verilmiştir. Bu sınırlamalar arasında “Alıcının kendi satış fiyatını belirleme serbestisinin engellenmesi” hali sayılmış ve bu sınırlamaya bir istisna olarak “Tarafların herhangi birisinin baskısı veya teşvik etmesi sonucu sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi koşuluyla, sağlayıcının azami satış fiyatını belirlemesi veya tavsiye etmesi mümkündür.” ifadesine yer verilmiştir. Buna göre, alıcının kendi satış fiyatını belirleme serbestisini engelleyen hükümler içeren sözleşmeler ilgili Tebliğ kapsamında sağlanan muafiyetten yararlanamamakta ve 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesindeki yasaklamaya tabi hale gelmektedir. Bu kapsamda, teşebbüsler tarafından ürünün satış fiyatının belirlenmesi anlaşmanın yatay veya dikey nitelikte olmasından bağımsız olarak yasaklanmaktadır. Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz (Dikey Kılavuz)’da ise YSFB’ye ilişkin olarak aşağıdaki açıklamalar bulunmaktadır.

- (51) Dikey Kılavuz’un 17. paragrafında da belirtildiği üzere, alıcının sabit veya asgari satış fiyatının belirlenmesi yasak olmakla birlikte, sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi koşuluyla sağlayıcının, alıcının azami satış fiyatını belirlemesi veya alıcıya satış fiyatını tavsiye etmesi mümkündür. Alıcıya bildirilen azami veya tavsiye nitelikteki satış fiyatının asgari veya sabit fiyata dönüşmemesi için, söz konusu fiyatların azami veya tavsiye niteliğinde olduğunun yayınlanan fiyat listelerinde ya da ürünün üzerinde açıkça belirtilmesi gerekmektedir.
- (52) Dikey Kılavuz’un 18. paragrafında ise YSFB uygulamasının doğrudan yapılabileceği gibi dolaylı olarak da gerçekleştirilebileceği ifade edilmektedir. Buna göre; sağlayıcı teşebbüsler akdetmiş oldukları dikey anlaşmalara açık hüküm koymak suretiyle alıcının satış fiyatını doğrudan belirleyebileceği gibi, aynı ihlali değişik uygulamalar vasıtasıyla dolaylı yollarla da gerçekleştirebilirler. Anılan Kılavuz’un 18. paragrafında; alıcının kâr marjının belirlenmesi, tavsiye fiyat niteliğinde ilan edilmiş bir fiyat seviyesinden alıcının uygulayabileceği indirim oranının en üst seviyesinin tespiti, alıcının tavsiye edilen fiyatlara uyduğu oranda kendisine ilave indirimlerin uygulanması ya da bu fiyatlara uymaması durumunda teslimatların geciktirilmesi, askıya alınması veya anlaşmanın sona erdirilmesi şeklinde alıcının tehdit edilmesi ya da fiilen bu tür cezai yaptırımların uygulanması dolaylı YSFB’ye örnek olarak sayılmıştır. Dolaylı YSFB uygulamaları da Tebliğ’in 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca anlaşmaları grup muafiyeti kapsamı dışına çıkarmaktadır.
- (53) Dikey Kılavuz’un 19. paragrafında da belirtildiği üzere, YSFB uygulamasına yönelik doğrudan veya dolaylı yöntemler, alıcıların uyguladığı fiyatların sağlayıcı tarafından izlenebildiği ve kontrol edilebildiği durumlarda daha etkili olacaktır. Örneğin, standart fiyat listelerinden farklı fiyatlardan satış yapan alıcıları rapor etme konusunda tüm alıcılara getirilecek bir yükümlülük sağlayıcının pazarda uygulanan fiyatları kontrol etmesini önemli ölçüde kolaylaştıracaktır.
- (54) Kurulun son dönemdeki kararlarında YSFB’ye ilişkin yaklaşımı; ürünlerin piyasadaki fiyatının takip edilmesinin ve alıcılara yeniden satış fiyatı iletilmesinin, alıcıların bağımsız ticari kararları neticesinde belirlemeleri gereken perakende satış fiyatına doğrudan müdahale niteliği taşıdığı ve yeniden satış fiyatının serbest rekabet koşulları çerçevesinde belirlenmesini engellediği yönündedir. Bu çerçevede Kurul tarafından, rekabetin en önemli unsurlarından biri olan fiyata müdahale edilmesinin çoğunlukla amaç bakımından bir rekabet kısıtı teşkil edeceği, dolayısıyla bu tür uygulamaların 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesi kapsamında muafiyet almasının da mümkün olamayacağı sonucundadır.

- (55) Kurulun Sony Eurasia¹⁸ kararında; yerinde incelemede elde edilen belgelerde yer alan ifadelerin, SONY'nin dikey anlaşmanın tarafı olan bayilerinin internet üzerinden hangi fiyattan satış yapacakları konusundaki özgürlüklerini kısıtladığına işaret ettiği, SONY'nin çevrim içi satışlar bakımından bayilerinin YSFB uyguladığı ve bu uygulamanın çoğunlukla amaç bakımından rekabet ihlali teşkil ettiği hususuna değinilerek YSFB uygulanmasının SONY ürünlerinin dağıtım ağında ve teknomarketlerin sunduğu ürün ve hizmetlerde gelişme ve iyileşme oluşturmayaacağı belirtilmektedir. Bu doğrultuda, Kurul SONY'nin YSFB'ye yönelik uygulamalarını amaç yönünden değerlendirerek ihlâl tespitinde bulunmuş olmakla birlikte, söz konusu kararda gerçekleştirilen etki analizinin sonuçları verilen idari para cezasında dikkate alınmıştır.
- (56) Turkcell¹⁹ kararında YSFB şeklindeki eylemlerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendini ihlal ettiği ve doğrudan marka içi rekabeti kısıtladığı, fiyat rekabetinin piyasalarda etkinliği ve dolayısıyla iktisadi refahın artırılmasını sağlayan temel unsur olduğu göz önüne alındığında, fiyat rekabetinin ortadan kalkmasının tüketici refahını olumsuz etkileyeceği ve dolayısıyla söz konusu eylemin genellikle amaç bakımından rekabeti kısıtladığının kabul edildiği hususları ifade edilerek Turkcell'in YSFB suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine, adı geçen teşebbüse idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.
- (57) Bellona²⁰ kararında, Kurul tarafından YSFB'nin çoğunlukla amaç bakımından rekabet ihlali teşkil ettiği, ihlalin varlığı hususunda amaç bakımından rekabeti kısıtlayıcı uygulamaların ayrıca etkilerinin gösterilmesine gerek bulunmadığı, dosya kapsamında önaraştırma safhasında elde edilen belgelerin rekabeti kısıtlama amacının varlığını açık bir biçimde ortaya koyduğu, bu itibarla *Bellona* tarafından bayilerin YSFB amacını taşıyan eylemler vasıtasıyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi hükmünün ihlal edildiği ve bu tür uygulamaların 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde düzenlenen bireysel muafiyetten faydalanamayacağı belirtilerek teşebbüse idari para cezası verilmesine hükmedilmiştir.
- (58) Groupe SEB²¹ kararında Groupe SEB tarafından bayilerin fiyatlarına müdahale edildiği, bayilere YSFB uygulandığı tespit edilmiştir. Kararda ayrıca, YSFB eyleminin marka içi rekabeti ortadan kaldırmaya yönelik doğrudan bir sınırlamayı teşkil ettiği, fiyat rekabetinin piyasalarda etkinliği ve dolayısıyla iktisadi refahın artırılmasını sağlayan temel unsur olduğu göz önüne alındığında, fiyat rekabetinin ortadan kalkmasının tüketici refahını önemli ölçüde olumsuz etkileyeceği ifade edilmiştir. Kurul tarafından, Groupe SEB'in, nihai satış noktalarına YSFB uygulamak ve internet sitelerinden gerçekleştirilen satışlarını kısıtlamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine ve teşebbüse idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.
- (59) DYO²² kararında DYO'nun bayilerinin satış koşullarına ve fiyatlarına müdahalelerde bulunduğu, bayilerin DYO'nun bu müdahaleleri kapsamındaki uyarılarını dikkate aldığı, uyarılarına uymayan bayilerine yaptırım uyguladığı tespit edilmiştir. Dosya kapsamındaki belgeler doğrultusunda DYO'nun çeşitli uygulamalarıyla bayilerine YSFB uyguladığı ve bu uygulamaların 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal teşkil ettiği değerlendirilmiştir.

¹⁸ 22.11.2018 tarihli ve 18-44/703-345 sayılı Kurul kararı.

¹⁹ 10.01.2019 tarihli ve 19-03/23-10 sayılı ile 12.11.2019 tarihli ve 19-39/610-263 sayılı Kurul kararları.

²⁰ 26.03.2020 tarihli ve 20-16/231-112 sayılı Kurul kararı

²¹ 04.03.2021 tarihli ve 21-11/154-63 sayılı Kurul kararı.

²² 15.04.2021 tarihli ve 21-22/267-117 sayılı Kurul kararı.

- (60) Perakende ve Zincir Market²³ kararında ise sağlayıcı/tedarikçi konumundaki SAVOLA'nın perakende seviyesinde faaliyet gösteren teşebbüslerin nihai satış fiyatlarına doğrudan müdahalelerde bulunduğu, marka içi rekabetin sınırlandırılması sebebiyle tüketici refahının önemli ölçüde azaltıldığı ifade edilmiştir. Dosya kapsamında elde edilen belgelerde perakendecilerin SAVOLA'nın talimatına uyduğu ve fiyatlarını SAVOLA'nın bildirdiği yönde değiştirdiği, fiyat artışlarında zaman zaman başarıya ulaşılamasa da SAVOLA'nın fiyat artışlarının uygulanması konusunda güçlü bir motivasyona sahip olduğu ve tüm perakendecilerin katılımı ile teşebbüsün ürün tedarik ettiği tüm kanallarda fiyatların koordineli bir şekilde artışının sağlanmasının özellikle hedeflendiği tespit edilmiştir. Bu kapsamda sağlayıcı/tedarikçi konumundaki SAVOLA'nın perakende seviyesinde faaliyet gösteren teşebbüslere YSFB uygulamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine ve teşebbüse idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.
- (61) Yukarıda değinilen Kurul kararlarına ek olarak, YSFB'ye yönelik yakın tarihli Baymak²⁴, Akaryakıt²⁵, DyDO²⁶, Numil²⁷, Natura²⁸, Duru Bulgur²⁹ gibi diğer kararlarda da YSFB'ye yönelik aynı çerçeve benimsenmiş ve uygulamanın amacı itibarıyla rekabet ihlali teşkil ettiği değerlendirilmiştir.
- (62) Ülkemiz rekabet hukuku uygulamaları göz önüne alındığında YSFB'ye ilişkin birçok dosyada, YSFB'nin amaç yönünden rekabeti kısıtlayıcı nitelikte olduğu ortaya konulmuştur. Bir diğer ifade ile Kurulun yukarıda bahsi geçen kararları çerçevesinde, yeniden satış fiyatının sağlayıcı tarafından tespiti, piyasada etki doğurup doğurmamasına bakılmaksızın amaç yönünden rekabet ihlali olarak değerlendirilmektedir.
- (63) Diğer yandan YSFB'nin, mehzaz Avrupa Birliği rekabet hukuku mevzuatı kapsamında da amaç yönüyle rekabeti kısıtladığı kabul edilmektedir. 2014 yılında Avrupa Komisyonu (Komisyon) tarafından yayımlanan "*Amaç Yönünden Rekabet Kısıtlarına İlişkin Kılavuz*"un³⁰ 3.4. maddesinde YSFB'nin amaç yönüyle rekabeti kısıtlayıcı bir ihlal olduğu ifade edilmiştir.
- (64) Bununla birlikte, 16.06.2020 tarihli ve 7246 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 4054 sayılı Kanun'un 41. ve 43. maddeleri değiştirilmiş ve Türk rekabet hukukuna göz ardı edilebilirlik (*De Minimis*)³¹ ile taahhüt müesseseleri kazandırılmıştır. 16.03.2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Taahhüt Tebliği ve "*2021/3 sayılı Rekabeti Kayda Değer Ölçüde Kısıtlamayan Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Teşebbüs Birliği Karar ve Eylemlerine İlişkin Tebliğ*" (De Minimis Tebliği) ile anılan müesseselerin uygulanma usul ve esasları

²³ 28.10.2021 tarihli ve 21-53/747-360 sayılı Kurul kararı.

²⁴ 26.03.2020 tarihli ve 20-16/232-113 sayılı Kurul kararı.

²⁵ 12.03.2020 tarihli ve 20-14/192-98 sayılı Kurul kararı.

²⁶ 07.07.2022 tarihli ve 22-32/508-205 sayılı Kurul kararı.

²⁷ 30.06.2022 tarihli ve 22-29/483-192 sayılı Kurul kararı.

²⁸ 23.11.2022 tarihli ve 22-52/771-317 sayılı Kurul kararı.

²⁹ 17.02.2022 tarihli ve 22-09/130-50 sayılı Kurul kararı.

³⁰ Guidance on restrictions of competition "by object" for the purpose of defining which agreements may benefit from the De Minimis Notice, Madde 3.4.

³¹ Rekabet Terimleri Sözlüğü'nde göz ardı edilebilirlik olarak Türkçeleştirilen kavrama ilişkin şu ifadelere yer verilmektedir: "*Tam açılımı, "De Minimis non curat lex/prætor" olan terimin Türkçe karşılığı "Hukuk teferruatla, pek önemsiz meselelerle meşgul olmaz" şeklinde ifade edilmektedir. Toplam pazar payı belli bir eşiğin altında kalan teşebbüs faaliyetlerinin rekabet üzerindeki etkilerinin ihmal edilebilir düzeyde olduğu kabul edilerek rekabet otoritelerince göz ardı edilebilmesidir. Ancak, kartel gibi önemli ihlaller De Minimis kapsamı dışındadır.*" Bkz. <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Sayfa/Yayinlar/rekabet-terimleri-sozlug-u/terimler-listesi?icerik=d3ea5f65-f025-43ba-8474-91ff5979f85b>, Erişim Tarihi: 30.08.2022.

belirlenmiştir. Buna göre ihlal konusunu oluşturan davranışın açık ve ağır ihlal olması durumunda, söz konusu ihlal anılan Tebliğlerin kapsamı dışında tutulmaktadır. Açık ve ağır ihlalleri oluşturan davranışlar ilgili Tebliğlerde sayılmış olup YSFB'ye tekabül eden *“üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren teşebbüsler arası ilişkide alıcının sabit veya asgari satış fiyatının belirlenmesi”* durumu açık ve ağır ihlallerden biri olarak belirtilmiştir.

- (65) Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde dosya konusu iddiaya yönelik gerçekleştirilen incelemeler ile yapılan tespitlere ve değerlendirmelere aşağıda yer verilmiştir.

1.4.2. Yerinde İncelemede Elde Edilen Belgelere Yönelik Değerlendirme

- (66) Bulgu-1’de SAÇHANE Genel Müdürü (.....) ve yeniden satıcı Tuna Kozmetik ünvanlı teşebbüsün yetkilisi (.....) arasında WhatsApp uygulaması üzerinden gerçekleştirilen yazışmada, (.....) tarafından (.....)’ya iletilen *“ancak 45,9 in altında bir fiyat olmasın istiyoruz”* ve *“hayır abi yeterli değil. 45,9 altında satış fiyatı olmaz”* ifadeleri SAÇHANE’nin yeniden satıcılarının satış fiyatlarına yönelik müdahalede bulunduğunu göstermektedir. Ayrıca yine aynı yazışma kapsamında (.....)’ın iletmış olduğu *“abi fiyatı düzeltemeden sevkiyat yapamam”* ifadesi, SAÇHANE tarafından uygulanması talep edilen fiyatlara uyulmaması halinde ürün sevkiyatının gerçekleştirilmeyeceği, bu yolla satış fiyatının tespitini pekiştiren nitelikte baskı uygulandığını işaret eder niteliktedir.
- (67) Bulgu-2’de SAÇHANE Genel Müdürü (.....) ve Sovital yetkilisi (.....) arasında WhatsApp uygulaması üzerinden gerçekleştirilen yazışmada, (.....) tarafından iletilen *“Siz taviz vermeyin ben zaten ucuz asla sattırmam”* ifadesinin, SAÇHANE’nin alt pazarda asgari fiyat belirleme uygulamasını gösterir nitelikte olduğu değerlendirilmektedir. Yine aynı yazışma kapsamında (.....) tarafından iletilen *“ama ben bu adamlara trendyoldan artık 1 tane mal sattırmayacağım”* ifadesi ilk bakışta SAÇHANE’nin yeniden satıcılarının çevrim içi satışlarını kısıtladığına yönelik bir intiba oluşturmakla birlikte, *“1.4.3. İnternet Satış Kısıtlamalarına Yönelik İddiaların 4054 sayılı Kanun Kapsamında Değerlendirilmesi”* başlıklı bölümde detaylarıyla inceleneceği üzere söz konusu uygulamanın SAÇHANE tarafından yeniden satıcılarının satış fiyatının belirlenmesine aracılık eden bir yöntem olarak kullanıldığı değerlendirilmektedir. Bulgu-3’te, SAÇHANE Genel Müdürü (.....) ve Famer Kozmetik yetkilisi (.....) arasında WhatsApp üzerinden gerçekleştirilen yazışmada, (.....) tarafından iletilen *“benimle çalışmaya devam edeceksiniz listeden %(.....) i bozmadığınız sürece”* ve *“Trendyol da dahil herkes tek fiyata satmak zorunda artık”* ifadeleri de Bulgu-1’de yer alan ifadelere benzer şekilde SAÇHANE’nin yeniden satıcılarının satış fiyatlarına yönelik müdahalesini ortaya koyar niteliktedir.
- (68) Bulgu-4, Bulgu-5 ve Bulgu-7’de SAÇHANE Genel Müdürü (.....) ve Famer Kozmetik, Özgün Kozmetik ve Dayne Sağlık yetkilileri arasında geçen yazışmalardan, Sistem Kozmetik tarafından gelen direktif üzerine SAÇHANE’nin alt pazarda faaliyet gösteren yeniden satıcıların satış fiyatını tespit ettiği anlaşılmaktadır. Bulgu-4’te Famer Kozmetik yetkilisi ile yapılan yazışmada, Famer Kozmetik’in yapmış olduğu indirim sebebiyle teşebbüse SAÇHANE tarafından yapılan ürün tedarikinin sonlandırılacağı ifade edilmektedir. Bulgu-5’te, yine Sistem Kozmetik’ten gelen direktif üzerine, SAÇHANE tarafından Özgün Kozmetik’in internet satışlarına kısıtlama getirildiği görülmekte olup Bulgu-2’de yapılan değerlendirmelere benzer şekilde söz konusu uygulamanın SAÇHANE tarafından yeniden satıcılarının satış fiyatının belirlenmesinde kullanılan bir yöntem olduğu değerlendirilmektedir. Bulgu-7’de ise Bulgu-4 ve Bulgu-5’e paralel şekilde, Dayne Sağlık’ın gerçekleştirmiş olduğu indirim üzerine satışların sonlandırılmasına dair talep SAÇHANE tarafından teşebbüse iletilmekte, söz konusu

talebin Sistem Kozmetik tarafından geldiği ve bu doğrultuda yeniden satıcıya iletildiği anlaşılmaktadır.

- (69) Bulgu-6'da SAÇHANE Genel Müdürü (.....) tarafından Mavi Kozmetik yetkilisi (.....)'ye *tangle teezer* ürünüde fiyatları artırmaya yönelik talep iletilmekte, talep doğrultusunda da Mavi Kozmetik tarafından ürün fiyatının yükseltildiği görülmektedir.
- (70) Bulgu-8'de SAÇHANE Yönetici Ortağı (.....) ve SAÇHANE Genel Müdürü (.....) arasında gerçekleşen konuşmalar incelendiğinde, yeniden satıcıların fiyatlarına müdahalede bulunmaya yönelik eylemlerin rekabet hukuku kapsamında sorun teşkil ettiğine dair bilince sahip olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, Kurulun kozmetik sektöründe yaptığı incelemelerden haberdar olduğu, gerçekleştirilen incelemeler neticesinde elde edilen bulgular doğrultusunda SAÇHANE'de de bir inceleme gerçekleştirilebileceği, bu doğrultuda ihlal değerlendirmesine konu olabilecek yazışma ve dokümanların silinmesi gerektiği ifade edilmektedir. Yine yazışma içeriğinde (.....) tarafından belirtilen "*bende sıkıntılı şeyler vardır kesin*" ifadesi, fiyat müdahalelerine yönelik yazışmaların yapıldığının bilincinde olduğu şeklinde yorumlanabilecektir. Söz konusu yazışma, yeniden satış fiyatının tespiti eyleminin rekabet hukuku kapsamında sorun teşkil ettiği bilgisine teşebbüs yetkililerinin de vakıf olduğunu gösterir niteliktedir.
- (71) Dosya mevcudunda yer alan bilgi ve belgeler ile yerinde incelemede elde edilen bulguların bütüncül bir biçimde değerlendirilmesi neticesinde, SAÇHANE tarafından gerçekleştirilen davranışların satıcıların fiyatlama serbestisine müdahale teşkil ettiği, söz konusu müdahalenin ürün tedarikinin durdurulması gibi yollarla desteklendiği ve pekiştirildiği dolayısıyla eylemlerin yeniden satış fiyatının tespiti niteliğinde olduğu kanaatine ulaşılmaktadır.

1.4.3. İnternet Satış Kısıtlamalarına Yönelik İddiaların 4054 sayılı Kanun Kapsamında Değerlendirilmesi

- (72) İnternetin yeni bir dağıtım kanalı olarak gelişmesi bir yandan tüketicilere kolaylıkla geniş bir bilgi setine ulaşma, fiyatları karşılaştırma, daha fazla ürüne ve satıcıya erişme fırsatı sağlarken diğer yandan da üreticilere daha geniş coğrafyaya daha düşük maliyetle ürün pazarlama imkânı da tanımaktadır. Bu nedenle internet üzerinden yapılan ticaret dünyada olduğu kadar ülkemizde de giderek yaygınlaşmaya başlamıştır.³²
- (73) Teşebbüslere münhasır bir bölge veya müşteri grubu vermek suretiyle tanınan koruma mutlak bir koruma olmayıp, alıcı teşebbüsler kendilerine tahsisli bölgeye veya müşteri grubuna satış yaparken sisteme dâhil diğer alıcıların ancak aktif rekabetinden korunabilmektedirler. Başka bir ifadeyle, sağlayıcı teşebbüs, kendisine veya bir alıcıya tahsis edilmiş münhasır bölgeye ya da müşteri grubuna yapılacak aktif satışları kısıtlayabilmektedir. Bu bölgeye veya müşteri grubuna yapılacak pasif satışların kısıtlanması ise anlaşmayı grup muafiyeti dışına çıkartan bir ihlal olarak değerlendirilmektedir. Dikey Kılavuz'un 21. paragrafında, belli bir bölgeye veya müşteri grubuna yapılacak pasif satışların kısıtlanmasının anlaşmayı grup muafiyeti dışına çıkaran bir ihlal olarak değerlendirileceği ifade edilmiştir. Bu bağlamda, tüketicilerin bayiye ait siteyi ziyaret etmesi ve bayi ile iletişime geçmesi veya tüketicilerin bayi tarafından otomatik olarak bilgilendirilmeyi talep etmiş olması vesilesiyle gerçekleşen satışlar pasif satışlar olup prensip olarak her bayinin, internet üzerinden satış yapabilme hakkına sahip olması gerekmektedir.

³² Bkz. E-Ticaret Raporu, http://www.eticaretraporu.org/wp-content/uploads/2017/04/TUSIAD_E-Ticaret_Raporu_2017.pdf.

- (74) İnternet satışları aynı zamanda seçici dağıtım sistemi kapsamında da ele alınmaktadır. Dikey Tebliğ'in 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtildiği üzere, seçici dağıtım sistemi üyelerine son kullanıcılara yapılacak satışlar bakımından aktif veya pasif satış yasağı getirilememektedir. Sağlayıcı konumundaki teşebbüs belirli bir bölgede sınırlı sayıda alıcıya mal vereceğini belirtmek suretiyle münhasır bölgeler oluştursa dahi, alıcıların bölge dışındaki son kullanıcılara yapacakları aktif veya pasif satışlar engellenemez. Başka bir ifadeyle, seçici dağıtım sistemi üyesi alıcılar, internet kanalı da dâhil olmak üzere, diledikleri bölgedeki son kullanıcıya aktif veya pasif satış yapabilirler. Seçici dağıtım sisteminin varlığı halinde sağlayıcının, yeniden satıcıların internet kanalıyla satış yapmasını engellemesi hâlinde bu uygulama grup muafiyeti kapsamı dışında kalacaktır.
- (75) Bununla birlikte sağlayıcı, satış kanalı olarak internetin kullanımına yönelik olarak da bazı koşullar öngörebilecektir. Örneğin sağlayıcı, ürünlerinin satışa sunulduğu internet sitesine yönelik kalite koşulları getirebilecek, bunun gibi internetten alışveriş yapan tüketicilere belli hizmetlerin sunulması şartını öngörebilecektir. Özellikle seçici dağıtım sisteminde sağlayıcı, dağıtıcıların en az bir fiziki satış noktasına da sahip olmalarına ilişkin bir yükümlülük getirebilecektir. Ancak bu koşulun amacı, sadece internet üzerinden satış yapan oyuncuları pazarın dışına itmek veya satışlarını kısıtlamak olmamalıdır. İnternet satışlarına getirilebilecek koşulların amacı doğrudan veya dolaylı olarak dağıtıcının internet satışlarını engellemek olmamalıdır. Öyle ki internet satışlarına getirilen koşulların gerekçesi, dağıtımın niteliği ve kalitesini, marka imajını ve/veya potansiyel etkinliği artırıcı vb. unsurlar bakımından objektif olarak somut, makul ve kabul edilebilir olmalıdır.
- (76) Bu çerçevede sağlayıcı, alıcının sadece belirli standart ve koşulları karşılayan "satış platformları/pazar yerleri" üzerinden satış yapmasını isteyebilecektir. Ancak getirilen bu kısıtlamanın amacı, dağıtıcının internet üzerinden satışını ve fiyat rekabetini engellemek olmamalıdır. Bunun gibi, nesnel, tek tip ve ürünün kendine has nitelikleri doğrultusunda şartlar ve gerekçeler öne sürmeden genel olarak platformlardan satışın yasaklanması ihlal olarak değerlendirilebilecektir.³³
- (77) Yerinde incelemelerde elde edilen tüm bilgi ve belgeler bütüncül olarak değerlendirildiğinde, SAÇHANE tarafından alt pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin fiyatlarına müdahale edilerek fiyat belirleme serbestisinin kısıtlandığı, tedarikin zorlaştırıldığı, yerinde incelemede elde edilen çeşitli bulgularda ise internet satışlarının kısıtlandığına yönelik ifadeler yer almaktadır. Bu kapsamda SAÇHANE hakkında yürütülen soruşturmada incelenen hususlardan bir diğeri de internet satışlarının kısıtlanması suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4.maddesinin ihlal edilip edilmediğidir.
- (78) Öte yandan uygulamada ve Kurul içtihadında, yeniden satış fiyatının tespiti ile internet satış kısıtlamasına yönelik bulguların beraber bulunduğu durumlarda, internet satışlarının kısıtlanmasına yönelik davranışların rekabet hukuku kapsamında nasıl ele alınması gerektiği, bu ihlal türünün yeniden satış fiyatının tespitinden bağımsız olarak ele alınıp alınamayacağına değerlendirildiği görülmektedir. Buna göre çeşitli Kurul kararlarında internet satış kısıtlamasının YSFB'nin bir unsuru olması ve veya bu eylemi kolaylaştırması halinde YSFB'den ayrı ve bağımsız ihlal olarak ele alınamayacağına karar verilmiştir.
- (79) Bu hususta Kurulun yakın tarihte verdiği ve konuya ilişkin yaklaşımını içeren kararlarda; YSFB ile internet satış kısıtlamalarının bağımsız nitelikte ihlaller olup olmadığı,

³³ Kurulun 16.12.2021 tarihli, 21-61/859-423 sayılı kararında; yetkili satıcılara getirilen platform satış yasağına bireysel muafiyet tanınmayacağı değerlendirilmiştir.

birbirinin parçası niteliğinde veya aynı stratejik amaca yönelik birbirini tamamlayan ihlaller olup olmadığı hususları tartışılmıştır. Bu değerlendirmelere yer verilen Kurul kararlarının ilgili bölümlerine aşağıda yer verilmiştir:

- Kurulun Skechers³⁴ Kararında, *“Bir başka deyişle yeniden satış fiyatının tespiti piyasada etkili bir şekilde uygulanmasını temin etmek amacıyla internet üzerinden yapılan satışlara müdahale ve internet satışları üzerindeki kontrol yeniden satış fiyatının tespiti bir uzantısı formuna dönüşebilmektedir.”*,
- Kurulun Schafer³⁵ kararında, *“Schafer’ın sübjektif niyetinin bayisinin internet satışlarını kısıtlamak değil, Schafer tarafından tespit edilen fiyatlara uyumda istikrarı sağlamak için bir müeyyide mekanizması olarak kullanmak olduğu değerlendirilmektedir.”*,
- Kurulun Hayırlı El³⁶ kararında, *“Hayırlı El’de bulunan internet satışlarına ilişkin diğer belgelerde de internet satışlarının kapatıldığına ve kısıtlandığına ilişkin ifadeler yer almakta olup, bu belgelerden amacın internet satış fiyatlarını kontrol etmeye yönelik olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, bayilerin internet satışlarının kısıtlanmasına yönelik davranışların belirlenen fiyatın altında satış yapılmasını engellemek ve yeniden satış fiyatının tespitini kolaylaştırmak amacıyla gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır”*

ifadeleri yer almaktadır.

- (80) Söz konusu Kurul kararları göz önüne alınarak mevcut dosyada yapılan değerlendirmede, Bulgu-2’de internet satış kısıtlamasına yönelik ifade bulunmakla birlikte söz konusu davranışın YSFB eyleminin bir parçası olarak uygulandığı anlaşılmaktadır.
- (81) İnternet satış kısıtlamasına yönelik şüphe doğuran Bulgu-5’te, internet satış yasağını uygulayan tarafın Sistem Kozmetik olduğu ve ilgili yazışmada yasağın Sistem Kozmetik tarafından SAÇHANE’ye uygulandığı anlaşılmaktadır. Bulgu-7’de ise Bulgu-2’ye benzer şekilde yeniden satıcıya iletilen internet satışlarının durdurulmasına ilişkin talebin, fiyat politikasından kaynaklandığını gösteren ifadeler bulunmaktadır. Söz konusu belgeler internet satış yasağının kategorik ve mutlak bir biçimde değil, YSFB uygulamalarının ve fiyat politikasının unsuru ve tamamlayıcısı olarak uygulandığını gösterir niteliktedir.
- (82) Söz konusu uygulamaların değerlendirilmesinde teşebbüsün iş modeli ve faaliyet biçimi de önem arz etmektedir. SAÇHANE, üretim faaliyeti bulunmayan ve ağırlıklı çevrim içi platformlar üzerinden doğrudan nihai tüketiciye satış yapan bir teşebbüstür. Yukarıda Tablo-1’de de görülebileceği üzere, 2022 yılı itibarıyla SAÇHANE tarafından yapılan satışların % (.....)’ı³⁷ yeniden satıcılara yapılmaktadır.
- (83) Yukarıda yer verilen değerlendirmeler ışığında, soruşturmaya konu teşebbüsün internet satışının kısıtlanmasına yönelik yazışma ve uygulamalarının YSFB’yi tamamlayan ve destekleyen bir unsur olarak kullanılmakta olduğu ve müstakil bir ihlal tipi teşkil etmediği değerlendirilmektedir.

³⁴ 30.6.2022 tarih ve 22-29/488-197 sayılı Kurul kararı.

³⁵ 08.12.2022 tarih ve 22-54/834-344 sayılı Kurul kararı.

³⁶ 21.07.2022 tarih ve 22-33/523-210 sayılı Kurul kararı.

³⁷ İlgili oran 2021’de (.....), 2020’de (.....) 2019’da ise (.....).

I.4.4. SAÇHANE'nin YSFB Uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 5. Maddesi Bakımından Değerlendirilmesi

- (84) Yukarıda ifade edildiği üzere, SAÇHANE'nin YSFB'ye yönelik davranışları ve uygulamaları, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi kapsamında değerlendirilmektedir. Bu noktada, 4054 sayılı Kanun'un "Muafiyet" başlıklı 5. maddesi de değerlendirme bakımından önem arz etmektedir. Zira anılan maddenin birinci fıkrasında dört bent halinde sayılmış olan koşulların tamamının varlığı halinde, Kanun'un 4. maddesi kapsamına giren anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararları anılan madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmaktadır.
- (85) Bununla birlikte, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin son fıkrası ile söz konusu maddenin birinci fıkrasında sayılan şartların gerçekleşmesi halinde Kurulun belirli konudaki anlaşma türlerine grup olarak muafiyet tanıyabileceği hüküm altına alınmıştır. Nitekim Kurul, bu hükmeye dayanarak Dikey Tebliği yayımlamıştır.
- (86) Tebliğ'in 2. maddesinde *"Üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar"*ın yine bu Tebliğ'de sayılan koşulları taşıması şartıyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin uygulanmasından muaf tutulacağı düzenlenmiştir. Tebliğ'in aynı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan düzenleme uyarınca bu koşullardan ilki, sağlayıcının faaliyet gösterdiği pazardaki pazar payının %30'u aşmaması gerektirir.
- (87) Bununla birlikte, Tebliğ'in 4. maddesinde, anlaşmaları muafiyet kapsamı dışına çıkaran sınırlamalara da yer verilmektedir. Bu sınırlamalar arasında *"Alıcının kendi satış fiyatını belirleme serbestisinin engellenmesi"* hali yer almaktadır. Dolayısıyla, SAÇHANE'nin YSFB uygulamalarının alıcılarının kendi satış fiyatını belirleme serbestisini engellemesi nedeniyle, teşebbüsün pazar payına bakılmaksızın Tebliğ'in sağladığı grup muafiyetinden yararlanamadığı değerlendirilmektedir.
- (88) Bu aşamada, SAÇHANE'nin grup muafiyetinden yararlanamayan YSFB uygulamalarının Kanun'un 5. maddesinde sayılan bireysel muafiyet koşullarını karşılayıp karşılamadığına bakılacaktır.
- (89) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde bir anlaşmaya bireysel muafiyet tanınması için iki olumlu ve iki de olumsuz toplam dört koşulun varlığı aranmaktadır. Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasında sayılan dört koşulun birinin dahi karşılanmaması halinde anlaşmanın Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulamasından muaf tutulması mümkün değildir.
- (90) Bununla birlikte, Taahhüt Tebliği ile De Minimis Tebliği'nin *"Tanımlar"* başlıklı 4. maddeleri incelendiğinde, YSFB uygulamalarının "açık ve ağır ihlal" olarak nitelendirildiği görülmektedir. YSFB uygulamaları da dâhil olmak üzere, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde yer alan sınırlamalar Komisyon tarafından yayımlanan Dikey Sınırlamalara İlişkin Rehber'in 179. ve 180. paragraflarında da, "ağır kısıtlama" olarak nitelendirilmektedir. Avrupa Birliği mevzuatında yer alan Dikey Sınırlamalara İlişkin Rehber'in 180. paragrafında, söz konusu sınırlamaları içeren anlaşmaların Avrupa Birliği'nin İşleyişine Dair Anlaşma'nın 101. maddesinin üçüncü fıkrasındaki koşulları sağlamasının, bir başka deyişle bireysel muafiyet almasının muhtemel olmadığı kabul edilmektedir.
- (91) Komisyonun yaklaşımına benzer şekilde, Muafiyetin Genel Esaslarına İlişkin Kılavuz'un 20. paragrafında *"Kanun belli tip veya türdeki rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaları 5. madde koruması dışında bırakan bir düzenleme ihtiva etmemektedir. Teorik olarak 5. maddede"*

yer alan koşulları sağlayan her türlü rekabeti kısıtlayıcı anlaşma ve hüküm muafiyet korumasından faydalanabilir. Fakat gerek hukuken gerek iktisadi olarak doğası gereği rekabeti aşırı ölçüde sınırladıkları ve rekabet üzerindeki olumsuz etkilerini bertaraf edecek nitelikte ekonomik faydalar yaratabilme ihtimallerin oldukça düşük olduğu varsayılan anlaşmaların muafiyet koşullarını sağlama ihtimalinin görece düşük olduğu kabul edilmektedir. Hangi tür kısıtlamaların bu kapsama girdiği konusunda ise geçmiş Kurul Kararları, grup muafiyet tebliğleri ve kılavuzlar yol gösterici olmaktadır. Fiyat tespiti, bölge ve müşteri paylaşımı, yeniden satış fiyatının tespiti gibi sınırlamalar bu kısıtlamalardandır.” ifadelerine yer verilmiştir.

- (92) Bu noktada değerlendirilmesi gereken husus, YSFB uygulamaları içeren anlaşmaların ve uygulamaların 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesi nazarındaki durumudur. Yukarıda anılan tebliğlerde açık ve ağır kısıtlama olarak nitelendirilen YSFB uygulamalarının Kanun’un 5. maddesi bağlamında değerlendirilmesine ilişkin geçmiş tarihli Kurul kararları³⁸ incelendiğinde, bu kısıtlamaların bireysel muafiyetten yararlanamayacağını belirtildiği görülmektedir. Zira rekabet hukuku mevzuatı uyarınca açık ve ağır bir ihlal niteliğinde bulunan uygulamalardan olan ve işbu dosya kapsamında SAÇHANE’nin eylemleri sonucunda ortaya çıkan YSFB uygulamalarının; Kanun’un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan ekonomik veya teknik gelişme ve tüketici faydası koşulu ile aynı fıkranın (c) ve (d) bentlerinde yer alan pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması ve rekabetin zorunlu olan fazla sınırlanmaması şartını karşılamadığı değerlendirilmektedir. Bu nedenle SAÇHANE’nin YSFB uygulamalarının bireysel muafiyetten faydalanamayacağı sonucuna varılmıştır.

I.4.5. Savunmaların Değerlendirilmesi

Soruşturma Açılmasına Dayanak Teşkil Eden Makul Şüphenin Bulunmadığı ve Usuli Süreçler Hakkında Bilgilendirilme Yapılmadığı Savunması

- (93) Yukarıda “Dosya Evreleri” kısmında belirtildiği üzere, SAÇHANE’de yasal düzenlemelere uygun biçimde yerinde inceleme gerçekleştirilmiş olup bu incelemede elde edilen bulgular doğrultusunda ortaya çıkan rekabet ihlali şüphesiyle teşebbüs hakkında soruşturma açılmasına karar verilmiştir. Ayrıca “Değerlendirme” bölümünde detaylı şekilde açıklandığı üzere SAÇHANE’nin YSFB davranışlarında bulunduğunu gösterir çok sayıda belge mevcuttur. Tarafa iletilen Soruşturma Bildirimi’nde isnat edilen ihlal ile ilgili detaylı bilgi verilmiş, ihlal şüphesi teşkil eden yazışmalar ve bu yazışmalara ilişkin değerlendirmeler iletilmiştir. Bunun yanında SAÇHANE tarafından sunulacak savunmaya ilişkin süre ve usul yönünden gerekli bilgilendirme yapılmış, ilgili mevzuata ve gerekli bilgilere ulaşılacak çevrim içi kaynaklar hakkında taraf aydınlatılmıştır. Bu nedenle söz konusu savunmaya itibar edilmemiştir.

Soruşturma Konusu İddiaların Şüpheden Uzak Kesin Deliller İle İspatlanmış Vaziyette Olmadığı Savunması

- (94) SAÇHANE’de gerçekleştirilen yerinde incelemelerde teşebbüsün alt pazarda yeniden satıcılarının fiyatlarına yönelik müdahalelerde bulunduğu dair çok sayıda yazışma elde edilmiştir. Yerinde incelemede elde edilen Bulgu-8’de yer alan ifadeler ve teşebbüs yetkilileri tarafından ifade edilen beyanlar, yeniden satış fiyatının niteliği ve ihlal teşkil edebilecek eylemlere yönelik farkındalık ve bilinci yansıtmaktadır. Kurul içtihadı da incelendiğinde, benzer ifadeleri içeren yazışmaların YSFB uygulamasını ispatlamak açısından yeterli görüldüğü anlaşılmaktadır. Bu kapsamda mevcut dosya bakımından

³⁸ Kurulun 25.11.2009 tarihli ve 09-57/1365-357 sayılı; 22.11.2018 tarihli ve 18-44/703-345 sayılı; 10.01.2019 tarihli ve 19-03/23-10 sayılı; 20.06.2019 tarihli ve 19-22/353-159 sayılı ve 15.04.2021 tarihli ve 21-22/267-117 sayılı kararları

SAÇHANE tarafından gerçekleştirilen eylemlerin ispat standardını sağladığı ve ihlali şüpheden uzak biçimde ortaya koyar nitelikte olduğu değerlendirilmektedir.

Yerinde İncelemede Elde Edilen Bulguların Gerçekliğinin Tartışma Konusu Olduğuna İlişkin Savunma

- (95) SAÇHANE’de gerçekleştirilen yerinde incelemeler, 4054 sayılı Kanun’un 15. maddesi ve Yerinde İncelemelerde Dijital Verilerin İncelenmesine İlişkin Kılavuz’a uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Yapılan yerinde inceleme sonunda incelemenin konusu ve kapsamı ile inceleme yapılan veriler yerinde inceleme tutanağında belirtilmiş, tutanak yerinde inceleme heyeti ve teşebbüs yetkilileri tarafından imza altına alınmıştır. Ayrıca, yapılan yerinde incelemede alınan dijital verilerin bir örneği de teşebbüste bırakılmıştır. Mevcut dosya kapsamında yerinde incelemede elde edilen belgelerin kaynağı ve gerçekliği konusunda şüphe bulunmamaktadır. Bu nedenle söz konusu savunmaya itibar edilmemiştir.

YSFB İddiası Kapsamında Gerçekleştirilen Eylemlerin Piyasaya Yönelik Etki Doğurup Doğurmadığının Belirsiz Olduğu Savunması

- (96) Taahhüt Tebliği ve De Minimis Tebliği uyarınca “açık ve ağır ihlal” olarak nitelendirilen YSFB, gerek Komisyon yaklaşımı, gerekse de Kurulun yakın tarihli Sony Eurasia³⁹, Turkcell⁴⁰, Bellona⁴¹, Groupe SEB⁴², Baymak⁴³, Akaryakıt⁴⁴, Duru Bulgur⁴⁵ gibi kararlarında da görüleceği üzere amaç bakımından rekabet ihlali niteliğinde olduğundan, ihlalin varlığı için ayrıca rekabeti kısıtlayıcı etkisinin gösterilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır.

Soruşturma Konusu İddialar Kapsamındaki Ürünlerin SAÇHANE’nin Cirou İçerisindeki Payının Düşük Olduğu Savunması

- (97) İlgili savunmada, SAÇHANE tarafından satışı yapılan ihlale konu ürün grubunun toplam ciro içerisindeki payının %(.....) ile %(.....) aralığında olduğu ifade edilmiştir.
- (98) Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik’te (Ceza Yönetmeliği) ihlal konusu faaliyetlerin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının çok düşük olması durumunda ilgili teşebbüse verilecek temel para cezasının indirilebileceği düzenlenmiştir. Soruşturma Raporu’nun 121. paragrafında yeniden satıcılara yapılan satışların teşebbüsün ciro su içindeki payının düşük olması sebebiyle SAÇHANE’ye uygulanacak muhtemel para cezasında indirim e gidilebileceği değerlendirilmiştir.

Yerinde İncelemelerin Anayasal Düzenlemeye Uygun Olarak Yapılmadığı Savunması

- (99) Soruşturma süreci devam ederken birinci yazılı süresinin bitiminden sonra SAÇHANE tarafından yerinde incelemenin Anayasal düzenlemelere aykırı bir şekilde gerçekleştirildiği, elde edilen delillerin hukuka aykırı nitelik taşıdığı, hukuka aykırı nitelikte elde edilen deliller ile ceza tesis edilmesinin mümkün olmadığı, bu nedenle haklarında yürütülen soruşturmanın sonlandırılması gerektiğinden bahisle yerinde incelemede elde edilen belgelerin iadesi ve soruşturmanın sonlandırılması talep

³⁹ 22.11.2018 tarihli ve 18-44/703-345 sayılı Kurul kararı.

⁴⁰ 10.01.2019 tarihli ve 19-03/23-10 sayılı; 12.11.2019 tarihli ve 19-39/610-263 sayılı Kurul kararları.

⁴¹ 02.11.2011 tarihli ve 11-55/1434-509 sayılı Kurul kararı.

⁴² 04.03.2021 tarihli ve 21-11/154-63 sayılı Kurul kararı.

⁴³ 26.03.2020 tarihli ve 20-16/232-113 sayılı Kurul kararı.

⁴⁴ 12.03.2020 tarihli ve 20-14/192-98 sayılı Kurul kararı.

⁴⁵ 17.12.2020 tarihli ve 20-54/754-M sayılı Kurul kararı.

edilmiştir. Soruşturma tarafının bu taleplerine ilişkin değerlendirmelere aşağıda yer verilmiştir.

- (100) Öncelikle Anayasa Mahkemesinin (AYM), Ford Otomotiv Sanayi AŞ'nin 2019/40991 sayılı bireysel başvurusu üzerine vermiş olduğu karar tarihi 23.03.2023 olup SAÇHANE'de gerçekleştirilen yerinde incelemelerin tarihleri ise 22.10.2022 ve 22.12.2022'dir. Dolayısıyla soruşturmaya konu teşebbüste yapılan yerinde incelemeler, AYM kararından önceki bir tarihte gerçekleşmiştir.

- (101) Diğer taraftan 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 15. maddesi;

“Kurul, bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde, teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemelerde bulunabilir. Bu amaçla teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin:

a) Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir,

b) Belirli konularda yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir,

c) Teşebbüslerin her türlü mal varlığına ilişkin mahallinde incelemeler yapabilir.

İnceleme, Kurul emrinde çalışan uzmanlar tarafından yapılır. Uzmanlar incelemeye giderken yanlarında incelemenin konusunu, amacını ve yanlış bilgi verilmesi halinde idarî para cezası uygulanacağını gösteren bir yetki belgesi bulundururlar.

İlgililer istenen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların suretlerini vermekle yükümlüdür. Yerinde incelemenin engellenmesi veya engellenme olasılığının bulunması durumunda sulh ceza hâkimi kararı ile yerinde inceleme yapılır.”

hükmünü haizdir.

- (102) İşbu soruşturma kapsamında yapılan yerinde incelemelerde de Kanunun amir hükmü çerçevesinde öncelikle görevli meslek personeli tarafından usulüne uygun olarak düzenlenmiş yetki belgeleri ile Rekabet Kurumu kimlik kartları teşebbüslere ibraz edilmiş, önaraştırma/soruşturmanın konusu ve gerçekleştirilecek incelemeye ilişkin bilgilendirilme sağlanmıştır. Akabinde önaraştırma/soruşturma çerçevesinde tespit edilen teşebbüs çalışanlarının fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan verileri ve belgeleri üzerinde yine önaraştırma/soruşturma kapsamında ilgili çalışanların refakatleri eşliğinde incelemeler gerçekleştirilmiştir. Nihayetinde dosya konusu ihlal iddialarıyla ilgili olabileceği değerlendirilen belgelerin Kurum merkezinde daha detaylı bir şekilde incelenmek üzere birer kopyaları alınmıştır. Alınan belgelerin bir örneği de teşebbüslerde bırakılmıştır. Yerinde inceleme sürecini özetleyen ve iki nüsha şeklinde düzenlenen yerinde inceleme tutanağı taraflarca okunup kabul edildikten sonra imzalanmış ve bir nüshası kopyaları alınan belgelerin bir suretiyle birlikte teşebbüste bırakılmıştır. Dolayısıyla yerinde incelemeler 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesi ile Kurula verilen yetki çerçevesinde ve Kanuna uygun biçimde gerçekleştirilmiştir.

- (103) Diğer taraftan, Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu'nun, 20.06.2023 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 23.03.2023 tarihli Ford Otomotiv Sanayi AŞ'nin 2019/40991 sayılı bireysel başvurusuna yönelik verdiği kararda (Ford Kararı), yerinde inceleme ile konut dokunulmazlığının ihlal edildiğine ilişkin karar verilmekle birlikte inceleme sonunda elde edilen belgelere ilişkin herhangi bir değerlendirilmeye yer verilmediği görülmektedir. Öte yandan kararda, yerinde incelemelerde elde edilen delil ışığında ulaşılan ihlal sonucunda verilen idari para cezasına ilişkin olarak mülkiyet hakkının ihlal

edilmediği sonucuna da ulaşılmıştır. Nihayetinde yapısal sorunun çözümü için keyfiyetin Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne bildirilmesine karar verilmiştir.

- (104) Öncelikle, 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un Bireysel Başvuru başlıklı 45 inci maddesinin 3 üncü fıkrası;

“Yasama işlemleri ile düzenleyici idari işlemler aleyhine doğrudan bireysel başvuru yapılamayacağı gibi Anayasa Mahkemesi kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler de bireysel başvurunun konusu olamaz.”

hükmünü amirdir. Bu itibarla Anayasa Mahkemesine anılan Kanun'un 45 inci maddesi uyarınca yapılan bireysel bir başvuru neticesinde, Anayasaya aykırı olduğu iddiasıyla bir kanun hükmünün iptal edilmesi mümkün olmadığı gibi Ford Kararı'nın da var olan bir Kanun hükmünün yürürlüğünü ortadan kaldırması mümkün değildir. Dolayısıyla Ford Kararı ile söz konusu Kanun hükmünün zımnen ilga edildiğinin iddia edilmesi, ilgili mevzuat ve Ford Kararının gerekçesinden de açıkça görüldüğü üzere, hukuki dayanaktan yoksundur.

- (105) Bir diğer ifadeyle; Ford Kararı bireysel başvuru üzerine verilmiş bir karar olup 4054 sayılı Kanun'un 15.maddesinde düzenlenen yerinde inceleme yetkisinin iptali söz konusu değildir. Bu itibarla 4054 sayılı Kanun'un 15.maddesi halen mer'i olup idareler var olan yasal düzenlemelere uymakla yükümlüdür. Öte yandan Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında da vurgulandığı üzere; Kurumun var olan Kanun maddesini Anayasaya aykırı biçimde yorumlamasından kaynaklanan bir hukuka aykırılık bulunmamaktadır. Nitekim Ford Kararı'nda da kararın bilgi ve takdiri için Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilmesi ve ilgili Kanun hükmünün gözden geçirilmesi gerektiğinin belirtilmesinin ötesinde bir tespiti yer verilmemiştir.

- (106) Bununla birlikte 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun 66'ncı maddesinin 4'üncü fıkrası;

“(4) Mahkeme, bir kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün tamamını veya bir hükmünü iptal ederken, kanun koyucu gibi hareketle, yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemez.”

hükmünü haizdir. Bu itibarla Anayasa Mahkemesi bir kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün tamamını veya bir hükmünü iptal ederken dahi yerine yeni bir uygulama getirecek şekilde hüküm tesis edemezken İdarenin halen var olan ve uymakla yükümlü olduğu bir Kanun hükmünün aksine hareket etmesi ya da yorum yolu ile yasanın öngördüğünden farklı bir uygulama benimsemesi hukuken mümkün değildir.

- (107) Sonuç olarak yürürlükteki Kanun hükümlerine uygun bir şekilde yapılan yerinde incelemelerde elde edilen delillerin hukuka aykırı olduğu savunmasına itibar edilmemiştir.

I.4.6. Ceza Yönetmeliği Kapsamında Değerlendirme

- (108) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrasında *“Bu Kanun'un 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir”* hükmüne yer verilmiştir.

- (109) Ceza Yönetmeliği'nin 1. maddesinde ise Yönetmelik'in amacı; *“4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4 üncü ve 6 ncı maddelerinde yasaklanmış*

davranışlarda bulunan teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyeleri ile bunların yönetici ve çalışanlarına, aynı Kanunun 16 ncı maddesi gereğince verilecek para cezasının tespitine ilişkin usul ve esasları düzenlemek” şeklinde belirlenmiştir.

- (110) Bu bağlamda yukarıdaki bölümlerde yer verilen bilgiler, bulgular ve değerlendirmeler çerçevesinde; SAÇHANE'nin yeniden satıcılarının satış fiyatını belirlemeye yönelik eylemleri 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlali niteliğindedir. Bu çerçevede SAÇHANE'ye, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi ve ilgili Ceza Yönetmeliği hükümleri uyarınca idari para cezası uygulanması gerekmektedir.
- (111) Ceza Yönetmeliği'nin 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, para cezası belirlenirken temel para cezasının hesaplanmasının ardından ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurların göz önünde bulundurulacağı belirtilmektedir. Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinde ise temel para cezası düzenlenmektedir. Buna göre temel para cezası hesaplanırken ihlalde bulunan teşebbüslerin yıllık gayri safi gelirlerinin karteller için %2'si ile %4'ü, diğer ihlaller için %0,5'i ile %3'ü arasında bir oran esas alınacaktır.
- (112) Mevcut dosya açısından değerlendirildiğinde, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal eden uygulamaların Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca “diğer ihlaller” kategorisinde olması nedeniyle, temel para cezasının hesaplanmasında SAÇHANE'nin Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin %0,5'i ile %3'ü arasında bir oranın esas alınması gerekmektedir.
- (113) Aynı maddenin ikinci fıkrasında, söz konusu oranın belirlenmesinde ilgili teşebbüslerin piyasadaki gücü, ihlal neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususlarının dikkate alınması gerektiği ifade edilmektedir. Bu çerçevede temel para cezasına esas oran %(...) olarak belirlenmiştir.
- (114) Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasında ise ilk fıkra göre belirlenen para cezası miktarının bir ila beş yıl arasında süren ihlallerde yarısı oranında, beş yıldan uzun süren ihlallerde ise bir katı oranında artırılacağı düzenlenmiştir. Mevcut dosya bakımından rekabetin ihlal edildiğini gösteren belgeler 04.01.2018- 01.11.2022 tarihleri arasını kapsadığından temel para cezasına esas başlangıç oranı yarısı oranında artırılarak uygulanacak temel para cezası oranı %(...) olarak belirlenmiştir.
- (115) Diğer taraftan hakkında ihlal isnadında bulunulan SAÇHANE bakımından Ceza Yönetmeliği'nin 6. maddesi çerçevesinde herhangi bir ağırlaştırıcı unsurun bulunmadığı değerlendirilmektedir. Anılan Yönetmeliğin 7. maddesinin birinci fıkrası uyarınca ise, SAÇHANE'nin yeniden satıcılara yapmış olduğu satışların yıllık gayri safi gelirler arasındaki payının düşük olması ve ihlalde diğer teşebbüslerin baskısının bulunması hafifletici unsur olarak değerlendirilmiş ve dosya konusu ihlal bakımından %25 oranında indirimle gidilerek teşebbüse uygulanacak idari para cezası oranı %(...) olarak takdir edilmiştir.

J. SONUÇ

- (116) 22.12.2022 tarihli ve 22-56/875-M(7) sayılı Kurul kararı uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a ve Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre,
- 1- Mot Grup Bilişim Ltd. Şti.nin yeniden satıcılarının satış fiyatını belirlemek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine,
 - 2- Söz konusu uygulamaların 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile öngörülen grup muafiyetinden yararlanamadığına, anılan uygulamalara

bireysel muafiyet de tanınamayacağına,

- 3- Bu nedenle, Mot Grup Bilişim Ltd. Şti.ye aynı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ile Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, ikinci fıkrası ile üçüncü fıkrasının (a) bendi ve 7. maddesinin birinci fıkrası uyarınca 2022 yılı gayrisafi geliri üzerinden takdiren % (.....) oranında olmak üzere 4.826.464,07-TL idari para cezası verilmesine

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.